

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Geografia i Història

Anàlisi geogràfic de dos municipis
fronterers: el cas de la Jonquera, a
Catalunya i Le Perthus, a França.

Treball Final de Grau

Autora: Laia Corrales Bayarri

Tutora: Roser Rodríguez Carreras

Grau: Geografia

Curs: 2021-2022

Resum

A la frontera francoespanyola s'hi localitzen els municipis fronterers de la Jonquera, a Catalunya, i Le Perthus, a França. Amb el pas dels anys cada municipi s'ha anat desenvolupant socioeconòmicament cada un amb les seves característiques pròpies. La meua hipòtesi principal es que ho han fet tenint en compte la presència de la frontera. Segons els resultats finals, la frontera es un agent que ha exercit influència a l'hora de planificar el territori dels dos municipis.

La frontera, creada amb el Tractat dels Pirineus de 1659, estableix una divisió estatal, però no territorial, ja que les relacions entre les dues bandes són contínues i de totes les tipologies com de caràcter social, comercial o bé educatiu. És per això que aquesta recerca té la intenció d'analitzar geogràficament les dues localitats per entendre i analitzar tots els agents que han intervingut en el desenvolupament dels dos municipis i quin paper hi juga la frontera i la seva zona d'influència.

Així doncs, es tracta d'un treball de recerca basat en l'anàlisi del territori fent servir metodologia quantitativa i qualitativa com les entrevistes, el qüestionari i la recerca bibliogràfica per adquirir la informació necessària i així entendre el territori fronterer.

Paraules clau: Frontera, municipis fronterers, relacions transfrontereres, la Jonquera, Le Perthus.

Abstract

At the France-Spain border are the border towns of La Jonquera, in Catalonia, and Le Perthus, in France. Over the years each municipality has developed socioeconomically, each with its own characteristics. My hypothesis is that they have done it with the influence of the border.

The border, created by the Treaty of the Pyrenees of 1659, establishes a state division, but not territorial, since the relations between the two bands are continuous and of all kinds as social, commercial or educational. This is why this research is intended to analyse geographically the two localities to understand and analyse all the players who have intervened in the development of the two municipalities and what role the border and its area of influence play.

Thus, it is a research work based on the analysis of the territory using quantitative and qualitative methodology such as interviews, questionnaire and bibliographical research to acquire the necessary information and thus understand the border territory.

Keyword: Border, border town, cross-border relations, la Jonquera, Le Perthus

SUMARI

1. INTRODUCCIÓ	7
1.1 MOTIVACIÓ	7
1.2 OBJECTIUS.....	9
1.3 HIPÒTESI.....	10
1.4 MARC TEÒRIC I CONCEPTUAL.....	10
2. METODOLOGIA.....	13
2.1 RECERCA BIBLIOGRÀFICA.....	15
2.2 TREBALL DE CAMP.....	15
2.3 TREBALL DE LABORATORI	21
3. CONTEXTUALITZACIÓ DE L'ÀREA D'ESTUDI.....	21
3.1 LA FRONTERA FRANCO-ESPANYOLA.....	21
3.2 L'ESPAI CATALÀ TRANSFRONTERER.....	22
3.3 LA JONQUERA	23
3.3.1 SITUACIÓ GEOGRÀFICA.....	23
3.3.2 EL BARRI JONQUERENC DEL PORTÚS.....	25
3.3.3 BREU HISTÒRIA DE LA JONQUERA.....	27
3.3.4 DEMOGRAFIA	28
3.3.5 ECONOMIA.....	31
3.3.6 SECTOR COMERCIAL I DE RESTAURACIÓ DEL MUNICIPI.....	35
3.3.7 EL SECTOR COMERCIAL EN EL CENTRE HISTÒRIC DE LA VILA..	39
3.3.8 LA PROSTITUCIÓ	41
3.4 LE PERTHUS.....	43
3.4.1 SITUACIÓ GEOGRÀFICA.....	43
3.4.2 BREU HISTÒRIA DE LE PERTHUS.....	45
3.4.3 DEMOGRAFIA.....	46
3.4.4 ECONOMIA.....	47
3.4.5 SECTOR COMERICAL I DE RESTAURACIÓ DEL MUNICIPI.....	51
4. RELACIONS TRANSFRONTERERES	
4.1 RELACIONS TRANSFRONTERERES A LA JONQUERA I LE PERTHUS.....	52
4.2 RELACIONS TRANSFRONTERERES DE L'ESPAI CATALÀ TRANSFRONTERER.....	57
5. ANÀLISIS I RESULTATS.....	60
5.1 TAULES COMPARATIVES DELS SERVEIS OFERTS.....	60
5.2 RESULTATS	63
❖ LA PRESÈNCIA I INFLUÈNCIA DE LA FRONTERA EN EL DESENVOLUPAMENT	
❖ RELACIONS TRANSFRONTERERES	
5.3 ANÀLISI DAFO.....	69
6. CONCLUSIONS.....	71
7. BIBLIOGRAFIA.....	73

Índex gràfic

Figura 1: Esquema de la metodologia utilitzada al llarg del treball.....	14
Figura 2: Taula amb els aspectes quantitius i/o qualitius del treball.....	15
Figura 3: Taula de les dates que s'han fet les visites a l'àrea d'estudi.....	16
Figura 4: Taula resum amb les dades dels entrevistats.....	20
Figura 5: Cartografia de la frontera entre França i Espanya.....	22
Figura 6: Cartografia dels territoris que formen part del Espai Català Transfronterer.....	23
Figura 7: Localització dels municipis de la Jonquera i Le Perthus.....	24
Figura 8: Ortofotografia de la Jonquera amb les principals xarxes de transport cartografiades.....	25
Figura 9: Fita fronterera número 575 que marca la divisió entre França i Espanya.....	26
Figura 10: Fotografia del carrer de Fàtima del Portús.....	27
Figura 11: Fotografia de l'Avinguda de Catalunya del Portús.....	27
Figura 12: Fotografia històrica de la Jonquera pels vols de l'any 1900.....	28
Figura 13: Piràmide de població separada per sexe i edat de la Jonquera a 1 de Gener de 2021.....	29
Figura 14: Taula de població per nacionalitat i sexe a 1 de Gener de 2021 de la Jonquera.....	30
Figura 15: Gràfic de barres amb país d'origen de la població estrangera de la Jonquera a l'any 2021.....	30
Figura 16: Evolució de la població de la Jonquera des de l'any 1990 fins al 2021.....	31
Figura 17: Fàbriques de taps de la Jonquera l'any 1890.....	32
Figura 18: Fàbriques restants a l'any 1920.....	32
Figura 19: Taula de l'activitat econòmica de les empreses en el tercer trimestre de l'any 2020.....	34
Figura 20: Mapa urbanístic de la Jonquera (MUC).....	35
Figura 21: Façana i pàrquing del centre comercial Gran Jonquera Outlet & Shopping.....	36
Figura 22: Fotografia de l'interior del centre comercial Gran Jonquera Outlet & Shopping.....	37
Figura 23: Fotografia d'un supermercat de l'empresa Escudero.....	37
Figura 24: Fotografia de l'exterior de l'hotel Tramuntana.....	38
Figura 25: Fotografia de l'exterior d'un supermercat de la cadena Novavenda.....	38
Figura 26: Taula resum de les principals cadenes de supermercats i hipermercats amb el número d'establiments i els metres quadrats.....	38
Figura 27: Fotografia del Carrer Major de la Jonquera.....	39
Figura 28: : Imatge comerç carnisseria del Carrer Major de la Jonquera.....	41
Figura 29: Fotografia de la carnisseria del Carrer Major de la Jonquera.....	41
Figura 30: Imatge del Bar la Plaça del Carrer Major de la Jonquera.....	41
Figura 31: Fotografia del Bar la Plaça del Carrer Major de la Jonquera.....	41

Figura 32: Fotografia de l'exterior del Prostíbul "Paradise" a l'esquerra, i a la dreta el Taller mecànic la Jonquera.....	42
Figura 33: Xarxes viàries que transcorren per el terme municipal de Le Perthus.....	43
Figura 34: Imatge satèl·lit que mostra la divisió fronterera de Le Perthus.....	44
Figura 35: Línia discontinua que marca el traçat de la frontera entre Espanya i França i la fita fronterera número 574. Al fons es pot veure un edifici que pertany a duanes franceses.	45
Figura 36: Fotografia de l'Avinguda de França del municipi de Le Perthus	46
Figura 37: Taula de la població història i densitat de població (hab/km2) de Le Perthus a partir de l'any 1968 fins el 2018.....	47
Figura 38: Taula de la població per edats de l'any 2008, 2013 i 2019.....	47
Figura 39: Taula amb les dades dels comerços i serveis a Le Perthus.....	48
Figura 40: Taula amb les dades sobre l'especialització dels comerços (alimentari o no alimentari)....	48
Figura 41: Gràfic de l'evolució de la creació de nous establiments a Le Perthus des de l'any 2012 al 2021.....	49
Figura 42: Taula amb la creació de nous establiments per sector d'activitat a l'any 2021.....	49
Figura 43: Taula amb les dades de població dels 15 a 64 anys segons la seva activitat de l'any 2019.	50
Figura 44: Taula amb el nombre d'hotels i la seva capacitat a 1 de Gener de 2021.....	50
Figura 45: Taula amb el nombre de càmpings de Le Perthus a 1 de Gener de 2021.....	51
Figura 46: Fotografia de la part Nord de l'Avinguda de França.....	52
Figura 47: Fotografia de la part Sud, la més propera a la frontera, de l'Avinguda de França.....	52
Figura 48: Taula informativa sobre el projecte "Albera Transfronterera".....	53
Figura 49: Taula informativa sobre el projecte Escola Multilingüe de Le Perthus.....	54
Figura 50: Exemple de programació per assolir les competències de Francès i Català del curs 2010-2011.....	55
Figura 51: Taula d'informació sobre les relacions transfrontereres de tipologia comercial.....	56
Figura 52: Taula d'informació sobre el MUME i el Mémorial du camp d'Argelès -sur-Mer.....	56
Figura 53: Activistes retirant les roques que barren el pas en el coll de Banyuls.....	59
Figura 54: Taula d'informació sobre projectes transfronterer que tenen lloc a l'Espai Català Transfronterer.....	60
Figura 55: Taula comparativa dels serveis de cultura, educació, lleure i sanitat que s'ofereixen a la Jonquera i Le Perthus.....	61
Figura 56: Taula comparativa dels sectors de dedicació de les empreses a la Jonquera i Le Perthus..	62
Figura 57: Taula comparativa dels establiments turístics a la Jonquera i Le Perthus.....	63
Figura 58: Taula comparativa de botigues supermercats i hipermercats, i de restauració de la Jonquera i Le Perthus.....	63
Figura 59: Resultat exemplificat en gràfic de barres de la pregunta de l'enquesta "Quin és el teu municipi" feta a la Jonquera.....	65

Figura 60: Resultat exemplificat en gràfic de barres de la pregunta de l'enquesta "Quin és el teu municipi" feta a Le Perthus.....	65
Figura 61: Resultat exemplificat en forma de gràfic de barres de la pregunta de l'enquesta sobre la professió de l'enquestat a la Jonquera.....	66
Figura 62: Resultat exemplificat en forma de gràfic de barres de la pregunta de l'enquesta sobre la professió de l'enquestat a Le Perthus.....	66
Figura 63: Resultat exemplificat en forma de gràfic circular a la pregunta de l'enquesta sobre la raó de trobar-se a la Jonquera.....	66
Figura 64: Resultat exemplificat en forma de gràfic circular a la pregunta de l'enquesta sobre la raó de trobar-se a Le Perthus.....	66
Figura 65: DAFO del municipi de la Jonquera.....	70
Figura 66: DAFO de la comuna de Le Perthus	71

1. Introducció

1.1 Motivació

El següent treball està motivat per un seguit d'inquietuds, qüestions i interessos que m'han anat sorgint els darrers anys en els àmbits de la gestió i planificació del territori i de les fronteres polítiques.

Per un costat, les fronteres polítiques i les seves zones d'influència sempre m'han semblat espais dignes d'estudi i recerca, ja que presenten complexitats i característiques peculiars que no es troben a la resta del territori no fronterer.

Un dels fets que més m'atrauen del fet fronterer es que el pots abordar des de diferents disciplines, sobretot la geografia, però també la sociologia i antropologia entre altres. Una frontera no només és un simple límit que divideix territoris. D'acord amb el que diu Beatrix Haselsberg (2014, p. 507): "Les fronteres no només són "línies invisibles" en l'espai o en el mapa, al contrari, són complexes construccions socials que tenen una gran varietat de significats i funcions imposades", veiem que les fronterers no només són eines superficials utilitzades pels governs i institucions per delimitar territoris, sinó que també, tenen una dimensió social i cultural que afecta a la població.

Una frontera política és utilitzada pels Estats per marcar el seu límit de jurisdicció, com diu Joan Nogué (1990, p.55) les fronteres "Encerclen l'espai al damunt del qual l'Estat pot exercir amb plena sobirania el seu poder". Tot i delimitar un espai, en moltes ocasions, es produeixen intercanvis entre els dos costats del límit i hi esdevenen les relacions transfrontereres les quals poden ser socials, econòmiques, educatives o inclús polítiques, és a dir, les relacions establertes entre els territoris situats a cada cantó de la frontera.

De l'altre, la gestió i planificació del territori és un dels temes estrelles de la geografia. Fer una bona ordenació del territori és essencial per assolir un territori coherent i cohesionat, que tingui en compte l'harmonia del paisatge i on els seus habitants s'hi sentin representats i tinguin cobertes les seves necessitats. Com diu (Zoido, 1998, p.3) "l'ordenació del territori és la voluntat i l'acció pública per millorar la localització i disposicions dels fets en l'espai geogràfic propi". Així doncs, la qüestió és estudiar com es porta a terme aquesta ordenació del territori a una zona fronterera, ja que una de les preguntes d'investigació inicials que va portar-me a

fer el present treball era esbrinar com influeix el fet fronterer a l'hora de gestionar i planificar el territori del voltant.

Per tant, per portar a terme aquest treball de final de grau he decidit escollir dos municipis de frontera, la Jonquera a Catalunya i Le Pertús a França. La idea és elaborar una anàlisi geogràfic dels dos municipis i estudiar quina influència exerceix la frontera sobre aquestes dues viles frontereres. Diversos factors m'han fet escollir aquest punt exacte de la frontera Catalana amb la Catalunya Nord i aquests dos municipis en concret.

En primer lloc, el fet que aquesta zona sigui la porta d'entrada a Europa. Per aquest punt de la frontera. Segons les dades de l'ajuntament del municipi hi passen una mitjana de 8.000 camions i 30.000 automòbils diaris bé per l' AP7 o la N-II.

En segon lloc, el municipi fronterer de la Jonquera ha viscut, i viu un desenvolupament comercial molt gran. Hem de tenir en compte que segons el cens comercial aquest municipi de només 3000 habitants té 80,78 establiments per 1.000 habitants, és a dir, 6 vegades superior a la mitjana de Catalunya. La Jonquera viu un moment pròsper, però aquesta prosperitat té llums i ombres, com per exemple el fenomen de la prostitució, prohibit a França, i altres tipus de delictes com la falsificació de productes de marques, motivats per una llei més permissiva que la francesa. Amb la Jonquera també s'ha de parlar del barri del Portús o també anomenat els Límits el qual fa de frontera urbana amb el municipi francès de Le Perthus.

En tercer lloc, l'elecció del municipi Nord Català de Le Perthus ha sigut motivada pel fet que aquesta localitat està situada al costat mateix de la línia fronterera, és més, en aquest municipi en travessar una vorera, també travesses de país, ja que comparteix carrer amb el barri del Portús del municipi de la Jonquera.

A més, aquestes dues localitats formen part de l'anomenat Espai Català Transfronterer. Es tracta d'una regió de 10.246 km composta pel Departament dels Pirineus Orientals i les comarques de la demarcació de Girona que comparteixen identitat, història i una cultura comuna. Al mateix temps es tracta d'una figura jurídica que, com explica Enric Pujol (2009) "té com a finalitat principal reduir al màxim l'efecte frontera".

Consegüentment, aquest treball em permet combinar l'ordenació del territori amb les qüestions transfrontereres, tot tenint en compte els aspectes urbans, econòmics, paisatgístics, socials i històrics.

Finalment, l'elecció en concret d'aquest punt fronterer a estada donada per raons més personals. En acabar la Guerra Civil Espanyola el meu avi, al costat de milers de republicans més varen travessar la frontera per aquest punt en concret per anar als camps de refugiats a França, com el d'Argelers. Així doncs, tota aquesta combinació de raons m'han portat a fer el present treball.

1.2 Objectiu de la recerca

Com s'ha comentat anteriorment l'objectiu general d'aquesta investigació és analitzar geogràficament els municipis fronterers de la Jonquera i Le Perthus, tot tenint en compte quina influència ha exercit i exerceix la frontera en la planificació urbanística i comercial, així com a la gestió politico-administrativa de les dues viles. L'objectiu no és estudiar el límit fronterer en sí, sinó la regió que l'envolta, en aquest cas la Jonquera i Le Perthus.

Aquest objectiu principal està compost per quatre objectius específics que formen part de l'objectiu principal:

Objectius específics:

- a) Estudiar quina influència exerceix la frontera a l'hora d'ordenar i planificar el territori dels dos municipis escollits i quins factors hi han contribuït.
- b) Saber si els dos municipis i l'Espai Català Transfronterer han establert o participen en projectes i relacions transfrontereres de caràcter institucional entre governs o bé relacions de caràcter personal i associatives, algunes amb la finalitat de prestar serveis.
- c) Valorar si aquests dos municipis separats administrativament per un límit polític, a l'hora de desenvolupar-se en l'àmbit comercial i de serveis formen una àrea conjunta on aquest límit queda en un segon pla.
- d) Estudiar quin impacte han tingut els grans centres comercials de la Jonquera en el petit comerç tradicional del municipi i alhora saber si aquests també han afectat en el sector comercial del Le Perthus.

1.3 Hipòtesi

Així doncs, les principals hipòtesis plantejades són les següents:

- a) Els dos municipis han planificat i gestionat els seus termes municipals sota la influència de la frontera política.
- b) S'estableixen relacions transfrontereres de caràcter social, econòmiques, comercials i polítiques entre els dos costats de la frontera fent que, encara que la frontera estableixi un límit polític, aquest és permeable.
- c) La Jonquera ha donat prioritat al comerç en grans superfícies situades al voltant de l' N-II deixant morir el comerç local tradicional del centre del municipi.
- d) La desmesurada oferta comercial de la Jonquera ha deixat en segon pla a Le Perthus.

1.4 Marc teòric i conceptual

En aquest apartat es presenten alguns dels antecedents teòrics dels estudis sobre el fet fronterer i el concepte de frontera.

Tant el concepte de frontera com el fet fronterer han estat estudiant per multitud de teòrics de la geografia, sobretot en la geografia política i humana, com d'altres disciplines com la història o bé l'antropologia. Per regla general, una frontera s'entén com una "Línea que marca el límite exterior del territorio de un Estado, entendido como el espacio terrestre, marítimo y aéreo sobre el que ejerce su soberanía, lo que permite hablar de fronteras terrestres, marítimas y aéreas en función de la naturaleza física del espacio delimitado" (Diccionari panhispàncio del español jurídico). Tot i semblar tenir una fàcil definició, no és així, és un concepte complex, difícil de concretar, com bé s'explica (Tort et al.,2009) "La raó d'aquesta complexitat és l'ambivalència: és a dir, la dificultat pràctica que presenta de cara a assolir-ne una definició que sigui comprensiva tant de la seva dimensió física com de la política, i que permeti conjugar-les totes dues d'una manera lògica i coherent" El concepte de frontera és ambigu perquè no té una definició 100% precisa que serveixi per definir totes les fronteres del món, atès que totes presenten diferències, però també comparteixen alguna similitud.

Segons el teòric David Newman les fronteres són "dinàmiques i fins i tot canviants" És a dir, no hi ha un patró cent per cent exacte que defineixi les fronteres de forma global. Hi ha fronteres permeables on s'estableixen relacions entres les dues bandes, com en el nostre cas, fronteres

que exerceixen de límit impugnable com per exemple passa entre el Sud i el Nord de Corea o fronteres com la de Mèxic i els Estats Units la qual es pot travessar si presentes la documentació necessària i adient.

Com diu Reitel (2005) ‘La frontera és un objecte geogràfic que separa dos sistemes territorials contigus. Aquest objecte no es resumeix amb un límit, perquè hi ha incidències sobre l'organització de l'espai (efecte-frontera) i integra una dimensió política (és a dir, allò que compta a l'estructuració d'una societat), una dimensió simbòlica (és reconeguda com un conjunt d'actors i serveix d'indicador en l'espai) i, una dimensió material (que està inscrita en el paisatge)".

En aquest treball ens centrarem en la frontera política, ja que el nostre cas de treball tracta aquesta tipologia. Pel geògraf català Joan Nogué, explica a la revista de Girona (1990, p.55) que les fronteres polítiques: "Encerclen l'espai al damunt del qual l'Estat pot exercir amb plena sobirania el seu poder. [...] des de la perspectiva dels Estat Nació, la frontera representa la delimitació física i simbòlica més palpable de l'espai de producció i reproducció de la identitat nacional". A més, diu que les fronteres: "Són, per definició, artificials, perquè, fins i tot en el cas de la utilització d'elements físics com a línies divisòries, hom escull entre uns quants rius possibles, entre unes quantes carenes disponibles."

Segons Julian V. Minghi a *Boundary studies in political geography* (1963, p. 407) les fronteres són ‘l’expressió física dels límits de la jurisdicció y de poder dins el sistema al qual pertanyen, aquestes són, segurament, el fenomen més palpable de la geografia política’

Com explica Pastor (2016, p.22): ‘Les fronteres polítiques representen el límit espacial de l’organització política d’un territori (Knight 1991, Prescott 1987: 159), el que comporta unes fortes implicacions territorials i especials, raó que explica l’interès que han generat entre els geògrafs’. Així doncs, les fronteres polítiques són de gran interès pels geògrafs pel fet que engloben un espai territorial en el qual hi transcorren multitud de fenòmens socials i físics.

En l'imaginari de la frontera també hi trobem la regió fronterera la qual és descrita per Martínez (1994) i Newman (2003) com: "L'àrea relativament propera a la frontera en la qual les dinàmiques de canvi i les pràctiques de vida quotidiana es veuen molt afectades per la presència de la frontera" (Martínez (1994) i Newman (2003), com cita Pastor, 2016, p.26)

Altres teòrics com David Newman (2003, p.123) ‘‘Les fronteres no només són figures estàtiques i immutables del paisatge polític, sinó que també tenen dinàmiques internes pròpies i creen noves realitats i afecten les vides de les persones o grups de persones que resideixen en les seves proximitats o es veuen obligades a travessar-la en algun moment o altre de les seves vides’’. En la mateixa línia teòrica, Pastor (2016, p.14) explica que ‘‘Les fronteres no només són enteses com a línies de separació o ruptura entre entitats politico-territorials, sinó que són concebudes com a línies o zones de contacte’’ És a dir, la frontera ha de ser entesa com una figura, o bé un fenomen, multidisciplinari ja que no només fa una funció separadora, sinó que també, en alguns casos, fa una funció de nexa entre les dues bandes. En la mateixa línia, Minghi (1991) expressa que la frontera té la gran capacitat de tenir un doble caràcter. Un, en un sentit de separació i divisió, i un altre, en un sentit de cooperació i unió entre les divisions resultants.

Com bé diu Pastor (2016, p. 14) la frontera té "capacitat política de generar realitats –territorials i socials-, ha permès que des de la geografia política no només s'hagi estudiat en tant que límit d'una entitat politico-administrativa sinó que també com a centre". És a dir, s'ha de tenir en compte la frontera com a una entitat multifuncional, ja que per un costat exerceix un límit politico-administratiu, però alhora té la capacitat d'exercir com a una força centrífuga que és capaç de generar noves relacions i escenaris entre l'espai transfronterer establert.

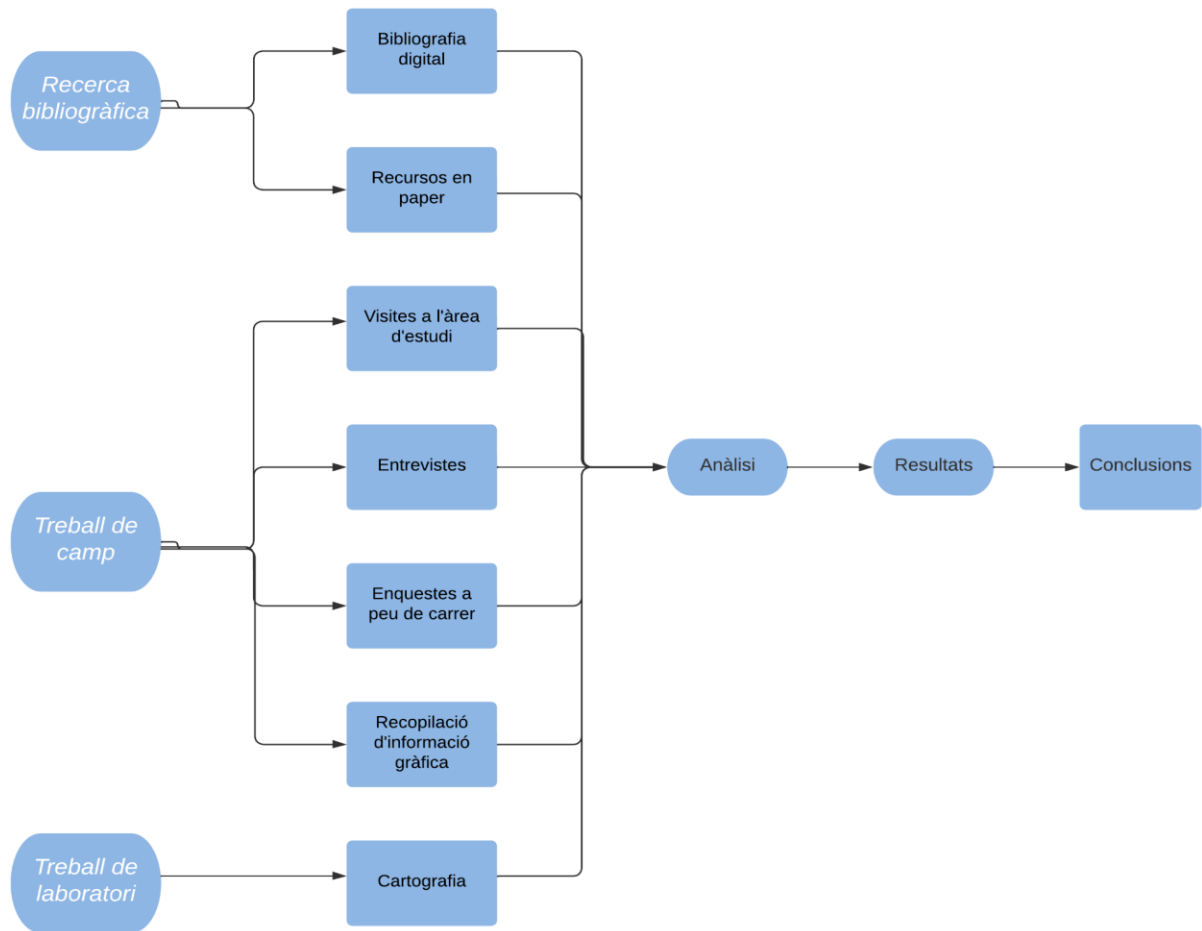
També trobem el concepte de "ciutat fronterera" com seria el nostre cas amb Le Perthus i la Jonquera, com explica Reitel (2006) " Una ciutat fronterera es una aglomeració urbana situada a la proximitat d'una frontera d'Estat, en la qual l'organització i el funcionament estan influenciats per aquesta presència", i " Les ciutats frontereres presenten configuracions originals que estan lligades a les propietats de la frontera". És a dir, les ciutats frontereres presenten certes influències i característiques diferents a altres ciutats no frontereres pel fet d'estar situades al costat o bé a una distància pròxima d'una frontera, "la frontera funciona com un filtre que influeix profundament en el funcionament de les ciutats frontereres" (Reitel, 2006)

2. Metodologia

Com ja s'ha establert anteriorment, aquest treball té el propòsit d'elaborar un anàlisi geogràfic de dos municipis de frontera, i al mateix temps, saber quina influència exerceix la frontera sobre aquestes dues viles. Per poder portar-ho a terme metodològicament s'ha fet tres tipus de passos:

- 1) Recerca bibliogràfica
- 2) Treball de camp
- 3) Treball de laboratori

Primer de tot cal dir que la metodologia utilitzada té caràcter qualitatiu i quantitatiu, és a dir, s'ha realitzat una revisió i síntesi bibliogràfica, s'ha fet treball de camp amb les visites a l'àrea d'estudi, entrevistes i un qüestionari a peu de carrer. Posteriorment, un cop s'han obtingut totes les dades, s'han analitzat, i finalment extret les conclusions adients. Tots aquests passos tenen la intenció de poder extreure un ampli ventall d'informació per assolir els resultats sobre l'objectiu proposat.

Figura 1: Esquema de la metodologia utilitzada al llarg del treball. **Font:** Elaboració pròpia.

Pel que fa a la metodologia, com hem dit, és de tipologia qualitativa i quantitativa. La part qualitativa amb les entrevistes ens ajuda a apropar-nos a la informació d'una forma més subjectiva, i la part quantitativa amb el qüestionari i les dades numèriques ens aporta informació més objectiva.

En referència al qüestionari, cal dir que encara que no sigui una mostra 100% representativa perquè només s'ha enquestat a un total de 60 persones ens aporta informació suficient per fer-nos una idea general.

Aspectes qualitatiu i/o quantitatiu del treball	
Qualitatiu	Quantitatiu
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Entrevistes en profunditat i de tipologia semiestructurades i oberta a aclariments. ❖ Interpretació dels resultats de les entrevistes de forma qualitativa 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Qüestionari ❖ Interpretació de les dades numèriques (IDESCAT, INE, INSEE..) de forma quantitativa. ❖ Interpretació de les dades de les enquestes i entrevistes estructurades de forma quantitativa

Figura 2: Taula amb els aspectes quantitatiu i/o qualitatiu del treball. Font: Elaboració pròpia.

2.1 Recerca bibliogràfica

En primer lloc, hi ha la recerca bibliogràfica. S'han consultat recursos digitals i recursos en paper. S'ha fet ús del CRAI (Centre de Recursos per l'Aprenentatge i la Investigació) per trobar els documents, articles i llibres relacionats amb el meu objecte d'estudi. Les fonts utilitzades tant tenen un caràcter científic i acadèmic com divulgatiu.

Un dels documents que m'ha estat de gran utilitat ha sigut la tesi doctoral *Paisatges de frontera dels territoris de pas dels Pirineus: els casos de l'àrea central de l'Espai Català Transfronterer i l'àrea central de l'Eurociutat Basca* de Roser Pastor Saberi o bé la gran obra de Francesc Carreras Candi *Geografia General de Catalunya*.

Pel que fa les fonts de caràcter més local i divulgatiu tenim la revista cultural Nord-Catalana *Mirmanda* o la *Monografia local de la Jonquera* que forma part dels *Quaderns de la revista de Girona* editats per la Diputació de Girona i la Caixa de Girona. Així mateix, s'han emprat documents oficials extrets de webs governamentals com la de l'ajuntament de la Jonquera per extreure informació del POUM, o bé la web de l'ajuntament de Le Perthus per adquirir informació del municipi.

2.2 Treball de camp

En segon lloc hi ha el treball de camp. Aquesta part del projecte s'ha dut a terme en diferents jornades en les quals he pogut anar a l'àrea d'estudi per poder veure el territori i estudiar-lo. Aleshores, el treball de camp realitzat ha consistit en:

a) Visites a l'àrea d'estudi

19-11-2021	La Jonquera
18-12-2021	La Jonquera
01-02-2022	La Jonquera
19-02-2022	Le Perthus i la Jonquera
27-02-2022	Le Perthus i la Jonquera
19-03-2022	Le Perthus i la Jonquera
14-05-2022	Le Perthus i la Jonquera
11-06-2022	Le Perthus i la Jonquera

Figura 3: Taula de les dates que s'han fet les visites a l'àrea d'estudi. Font: Elaboració pròpia.

- b) Entrevistes semiestructurades tant en el lloc d'estudi i fetes online.
- c) Qüestionari a peu de carrer realitzats a la Jonquera el dia 19/03/2022 i a Le Perthus el dia 14/04/2022 per saber la procedència de l'enquestat i el seu motiu d'anar a la Jonquera o bé a Le Perthus.
- d) Recopilació d'informació fotogràfica

El treball de camp ha sigut primordial per poder realitzar aquest estudi. És un element fonamental en la recerca si es vol entendre el territori i la seva configuració in situ, és a dir, és tracta de l'observació, recerca i investigació sobre el mateix terreny a estudiar. L'observació del terreny o bé de la zona que es vols conèixer es totalment indispensable per entendre el territori, saber els seus punts forts i febles, i veure tot els agents que hi tenen un impacte.

Pel que fa les entrevistes, el primer pas a portar a terme per realitzar aquesta part del treball a consistit en seleccionar els subjectes a qui es volia entrevistar. Un cop s'ha passat el filtre de selecció s'ha creat un esbós amb les possibles preguntes a dur a terme.

Les entrevistes realitzades han sigut de gran utilitat per tenir un coneixement de primera mà sobre la realitat de l'àrea d'estudi ja que els entrevistats són persones involucrades amb el territori d'una forma o altre.

Les entrevistes realitzades han sigut a les persones següents:

- a) Alcaldessa de la Jonquera Sònia Martínez Juli.
- b) Dos habitants del municipi de la Jonquera, un habitant de Le Perthus i un habitant del barri Jonquerenc del Portus. Els entrevistats han preferit mantenir el seu anonimats per raons personals.
- c) Escola Transfronterera de Le Perthus
- d) Lluïsa Macias, Regidora de l'ajuntament de La Jonquera
- e) Col·lectiu ‘‘Esborrem la frontera’’

La primera entrevista es va realitzar a la Sònia Martínez Juli, alcaldessa de la Jonquera. Aquesta primera entrevista es va fer via correu electrònic mitjançant un document Word amb un guió que contenia les preguntes a respondre. Aquest format va ser l'escollit a causa d'incompatibilitat horària a l'hora d'establir una entrevista formal. Amb aquesta primera entrevista volia extreure informació general del municipi; saber les febleses i forteses de la vila des d'un punt de vista més polític. La segona entrevista a l'alcaldesa, també en format en línia, es volia extreure informació més profunda i concreta. A part s'ha mantingut alguna conversa, també per correu electrònic, per aclarir dubtes.

La tercera entrevista es va realitzar via videotrucada. Va ser feta a dos habitants del municipi de la Jonquera, els quals han preferit mantenir el seu anonimats. L'objectiu principal d'aquesta entrevista va ser conèixer com és la vida a la Jonquera i quines febleses i forteses presenta des del punt de vista dels seus habitants, deixant en un cantó els interessos i formalitats polítiques.

La quarta entrevista van ser realitzades a un habitant del municipi francès de Le Perthus. En aquest cas, l'entrevista es van portar a terme de forma física en el municipi de Le Perthus. L'objectiu principal a assolir era saber quina visió tenen els habitants de Le Perthus sobre el seu municipi.

La cinquena entrevista ha estat realitzada mitjançant un guió amb les preguntes enviat per correu electrònic a l'escola Transfronterera Multilingüe de Le Perthus. L'entrevista està feta per extreure informació sobre aquest projecte. La setena entrevista, també portada a terme mitjançant un guió enviat per email, ha sigut feta a la regidora de promoció econòmica,

desenvolupament local i de turisme de La Jonquera, la Lluïsa Macias, però malauradament no s'ha aconseguit obtenir resposta.

Finalment, l'última entrevista ha estat feta a una persona que forma part del col·lectiu "Esborrem la frontera". L'entrevista ha sigut realitzada mitjançant un document Word enviat per correu electrònic amb les preguntes a respondre. L'entrevistat prefereix mantenir-se en l'anonimat per raons personals.

Taula resum de les entrevistes semiestructurades				
Nom	Ocupació laboral	Canal de comunicació	Objectiu	Relació amb els objectius de recerca
Sònia Martínez Juli	Alcaldessa La Jonquera	Mitjançant el correu electrònic	Saber com els agents polítics i tècnics del municipi enfoquen l'ordenació del territori i al mateix temps saber les febleses i fortaleces del municipi.	<p>a)Estudiar quina influència exerceix la frontera a l'hora d'ordenar i planificar el territori dels dos municipis escollits i quins factors hi han contribuït.</p> <p>b)Saber si els dos municipis i l'Espai Català Transfronterer han establert o participen en projectes i relacions transfrontereres de caràcter institucional entre governs o bé relacions de caràcter personal i associatives, algunes amb la finalitat de prestar serveis</p> <p>d) Estudiar quin impacte han tingut els grans centres comercials de la Jonquera en el petit comerç tradicional del municipi i alhora saber si aquests també han afectat en el sector comercial del Le Perthus.</p>

Lluïsa Macias	Regidora de promoció econòmica, de desenvolupament local i de turisme	Mitjançant el correu electrònic		a) Estudiar quina influència exerceix la frontera a l'hora d'ordenar i planificar el territori dels dos municipis escollits i quins factors hi han contribuït.
2 anònims de La Jonquera	Administració i venda cara el públic	Mitjançant una videotrucada	Entendre el funcionament del municipi des del punt de vista dels habitants	d) Estudiar quin impacte han tingut els grans centres comercials de la Jonquera en el petit comerç tradicional del municipi i alhora saber si aquests també han afectat en el sector comercial del Le Perthus.
1 Anònim Le Perthus	Venda cara el públic	Presencial a Le Perthus	Entendre el funcionament del municipi des del punt de vista dels habitants	d) Estudiar quin impacte han tingut els grans centres comercials de la Jonquera en el petit comerç tradicional del municipi i alhora saber si aquests també han afectat en el sector comercial del Le Perthus.
Escola transfronterera Multilingüe de Le Perthus	Educació	Mitjançant el correu electrònic	Saber com funciona el projecte d'aquesta escola on estudien alumnes dels dos cantons de la frontera i si exerceix com a agent a les relacions transfrontereres.	b) Saber si els dos municipis i l'Espai Català Transfronterer han establert o participen en projectes i relacions transfrontereres de caràcter institucional entre governs o bé relacions de caràcter personal i associatives, algunes amb la finalitat de prestar serveis
Col·lectiu "Esborrem la	Persona que forma part del col·lectiu	Mitjançant el correu electrònic	Saber més informació sobre aquest col·lectiu	b) Saber si els dos municipis i l'Espai

frontera''			format per habitants dels dos costats de la frontera que tenen com objectiu portar a terme accions per "esborrar" la frontera.	Català Transfronterer han establert o participen en projectes i relacions transfrontereres de caràcter institucional entre governs o bé relacions de caràcter personal i associatives, algunes amb la finalitat de prestar serveis.
------------	--	--	--	---

Figura 4: Taula resum amb les dades dels entrevistats. Font: Elaboració pròpia.

En el treball de camp també s'hi inclouen els qüestionaris fets a peu de carrer en tots dos municipis. L'objectiu era saber el municipi de procedència de l'enquestat i la raó del perquè en aquell moment es troba a la Jonquera o en Le Perthus. S'han fet 30 enquestes en cada municipi, així que hi ha un total de 60 enquestats. Es tracta d'un simple qüestionari amb les preguntes següents:

- 1) Dona / Home / Gènere no Binari / Femme / Home / Genre non binaire
- 2) Professi6 / Profession
- 3) Quin és el teu municipi de procedència? / Quelle est votre municipalité d'origine?
- 4) Per quins motius vens a la Jonquera? / Pourquoi est-ce que Jonquera ?

Per quins motius vens a Le Perthus? Pourquoi est-ce que Le Perthus?

Aquesta última pregunta compta amb cinc possibles respostes que són les següents:

- a) He vingut a la Jonquera / Le Perthus expressament a comprar / Je suis venu à la Jonquera / Le Perthus expressément acheter
- b) Estic de pas / Je suis en passe
- c) Estic de pas i aprofito per comprar / Je suis au passage et je profite de l'occasion pour acheter
- d) Treballo aqui / Je travaille ici
- e) Vinc per altres ra6ns / Je viens pour d'autres raisons

2.3 Treball de laboratori

En últim lloc, hi ha el treball de laboratori que ha consistit a realitzar la cartografia de l'àrea d'estudi a partir de les dades extretes de l'ICGC, l'IGN o bé la pàgina web Geofabrik per extreure dades per fer la cartografia francesa. Un cop hem adquirit les dades necessàries, aquestes han de passar per un procés d'anàlisi, sobretot, s'ha d'intentar fer-ho des d'una perspectiva interdisciplinària per poder extreure així, uns resultats més detallats. També s'han d'intentar interrelacionar entre elles, amb l'objectiu de poder veure tot allò que passa en el territori de forma més acurada. Un cop s'ha extret les dades, sempre que ha sigut adient, s'ha intentat explicar-les i representar-les amb mapes, gràfiques o bé, taules d'elaboració pròpia.

Per concloure la metodologia cal dir que per adquirir les dades i informació de Le Perthus, a França, ha sigut més complicat, ja que no totes les fonts de dades són tan accessibles i no hi ha hagut resposta per part de l'Ajuntament de Le Perthus en demanar informació i una entrevista.

3. Contextualització de l'àrea d'estudi

3.1 La frontera Franco-espanyola

La frontera franco-espanyola, una de les més antigues de tot Europa, va establir-se l'any 1659 amb el Tractat dels Pirineus, el qual va cedir el Rosselló i part de la Cerdanya al rei Lluís XIV de França. Com explica Roser Pastor (2016, p. 37) ‘‘La delimitació del traçat de la frontera franco-espanyola es va basar en la idea que la serralada dels Pirineus conformava una barrera natural i així se’n deixava constància en l’article 42 del tractat de pau dels Pirineus. Aquest apuntava que les muntanyes dels Pirineus sempre havien estat la divisió entre les Gàlies i les Espanyes, i per tant, en endavant, també serien la divisòria entre els mateixos regnes’’

La frontera arriba a tenir una extensió de 653,3 km de llarg. Comença en el mar Cantàbric i arriba fins a Portbou en el Mar Mediterrani. Al llarg de la frontera hi ha diferents passos fronterers, alguns dels més importants són: Irún i Hendaya, Somport, Puigcerdá i Bourg-Madame, i la Jonquera i Le Perthus. Aquest treball se centrarà en els municipis fronterers de la Jonquera i Le Perthus. Una de les particularitats d'aquest pas fronterer és que es tracta de la porta d'accés cap a Europa des del Mediterrani, mitjançant la xarxa viària.

Figura 5: Cartografia de la frontera entre França i Espanya. Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IGN i Geofabrik.

3.2 L'Espai català transfronterer

Com és evident, tant el municipi de Le Perthus i la Jonquera formen part del territori que conforma l'Espai Català Transfronterer.

L'Espai Català Transfronterer està format pel Departament francès dels Pirineus Orientals (Pyrénées Orientales), que seria la Catalunya Nord, les comarques de la província de Girona i la Cerdanya. Segons la pàgina web de l'Eurodistricte "L'espai recull una població total de 1.208.000 habitants i una superfície de 10.246km². En total engloba 447 municipis i 13 comarques històriques. La regió forma part d'un espai natural compartit marcat per una història, una identitat i una cultura comunes. A banda i banda, el territori presenta moltes complementaritats econòmiques i territorials (...) el territori és una zona de circulació de persones i de mercaderies que s'ha convertit en un centre logístic de primera magnitud europea"

Aquest àrea presenta similituds i lligams culturals, ja que els dos territoris separats per la frontera tenen una passat cultural català en comú. A més, segons Casteñer i Feliu (2012, p.43) aquest territori "Configura un conjunt històric, lingüístic, cultural i geogràfic coherent.

Actualment, l'espai compta amb uns eixos econòmics i estructures rurals i urbanes consolidades que podrien estructurar una àrea funcional.”

Com diu Pujol (2009, p.74) aquesta àrea “És tracta d'una figura jurídica promoguda per la Unió Europea que té com a finalitat principal reduir al màxim l'efecte frontera. Totes les institucions públiques d'una i altra banda de l'Albera hi han donat el seu suport”.

Figura 6: Cartografia dels territoris que formen part del Espai Català Transfronterer. Font: Elaboració pròpia amb les dades de l'ICGC i Geofabrik

3.3 La Jonquera

3.3.1 Situació geogràfica

El municipi empordanès de la Jonquera està situat al nord de la comarca de l'Alt Empordà, a la província de Girona. Concretament, el podem localitzar en el vessant més occidental de la serra de l'Albera. El seu terme municipal limita amb la frontera Hispano-Francesa creada l'any 1659 amb el Tractat dels Pirineus. A part, també delimita amb els municipis catalans de Cantallops, Capmany, Agullana, Espolla i Sant Climent Sescebes. Gràcies a la seva localització estratègica

constitueix la porta d'accés més important cap França i la resta d'Europa des de la península Ibèrica.

Figura 7: Localització dels municipis de la Jonquera i Le Perthus. **Font:** Elaboració pròpia amb les dades de l'ICGC i Geofabrik

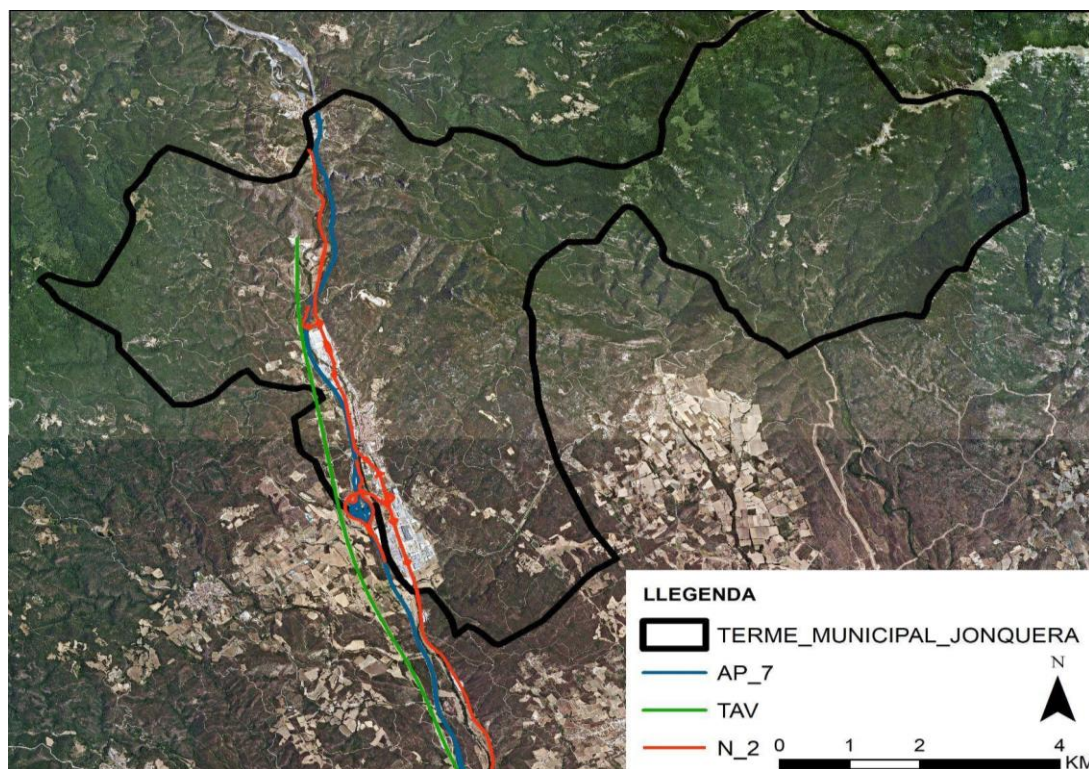
Degut a ser un lloc de pas, es un municipi molt concorregut, segons l'entrevista amb l'alcaldesa, hi transcorren: "Una mitja de 8.000 camions i 30.000 automòbils diaris o bé per la N-II o bé per l'AP7. En total tenim uns 7 milions de visitants a l'any, de les quals el 90% són francesos. Això representa poder obrir els 365 dies a l'any amb uns horaris especials."

El terme municipal, molt diferenciat entre les seves parts, té una extensió de 56,90 km², cosa que el converteix en el tercer més gran de la comarca. La major part del territori és forestal (56,3%) i està protegit sota el Paratge Natural d'interès Nacional de L'albera i els Estanys de la Jonquera. Segons Francesc Carreras i Candi a *Geografia general de Catalunya* descriu el terme municipal com "aspere i montanyós" (*Geografia general de Catalunya*, Volum V, p. 492).

Segons el document del POUM del municipi, “hi predominen les suredes amb sotabosc d’estepes i brucs, seguides per la complèxida d’alzinar muntanyenc, la suma de les quals cobreix més de la meitat del municipi. A continuació, en superfície, venen les rouredes de roure martinenc seguides de les suredes amb sotabosc de màquia d’alzinar que podrien evolucionar cap alzinar amb marfull” (POUM, Jonquera, p. 35)

El nucli urbà de la Jonquera presenta una morfologia allargassada i està situat al costat mateix de la carretera Nacional (N-II) i l'autopista AP-7 les quals connecten la península Ibèrica amb França. En aquest eix viari també s'hi ha construït les vies del Tren d'Alta Velocitat (TAV). Aquest conjunt de xarxes de transport han modificat el paisatge del municipi i determinen quasi tota la seva activitat.

Figura 8: Ortofotografia de la Jonquera amb les principals xarxes de transport cartografiades. Font: Elaboració pròpia.

Com veiem a l'ortofoto superior, hi estan ressaltades les xarxes viàries i la línia del TAV que passen pel terme de la vila. En color blau, l'AP-7, en vermell l'N-2 i en verd la línia ferroviària del TAV.

3.3.2 El barri jonquerenc del Portús

El barri del Portús, antigament conegut com els Límits, és un barri peculiar en una situació bastant especial gràcies a la seva localització. El barri del Portús pertany al municipi de la

Jonquera i fa frontera urbana amb França. Com bé s'explica a la Web oficial de l'Ajuntament de la Jonquera "El conjunt urbà representa un cas molt especial, ja que la carretera separa les dues entitats de què és format: en el tram meridional, la banda est és la catalana i la banda oest, francesa." Es forma un continu urbà on quasi no es percep que s'ha canviat de país.

Figura 9: Fita fronterera número 575 que marca la divisió entre França i Espanya. Font: Elaboració pròpia el dia 11/06/2022 a les 09:58 hores.

El motor econòmic del barri és l'activitat comercial, en establiments de mida petita o mitjana, sobretot de tabac, alcohol i altres productes com la roba, perfumeria, joieria o bé alimentació. Els compradors ven atrets per els baixos preus dels productes, sobretot de l'alcohol i el tabac. S'ha de comentar que ha tingut certs problemes de falsificació de productes de marques, sobretot de roba. A l'any 2016 es va fer un altre operació contra aquest tipus d'activitat. Es van comissar 264.980 productes falsificat i varen fer tancar una quarantena de botigues. Cal dir que, majoritàriament, les persones que compren aquestes falsificacions són vingudes de França. (Carranco, R 2018). A l'agost de l'any 2019 en un altre operació contra les falsificacions, la guàrdia civil va decomissar 7.176 peces de roba falsificades que estaven a la venda en dues botigues del Portús. (Info Jonquera.Cat)

Figura 10. Fotografia del carrer de Fàtima, Portús Font: Elaboració pròpia el dia 11/06/2022 a les 10:48 hores

Figura 11. Fotografia de l'Avinguda de Catalunya del Portús. Font: Elaboració pròpia del dia 11/06/2022 a les 10:35 hores

3.3.3 Breu història de la Jonquera

Gràcies a que el municipi de la Jonquera està situat en un important lloc de pas, amb el pas dels anys ha experimentat un gran desenvolupament urbanístic i infraestructural associat a la presència de la frontera i ha la construcció de les múltiples infraestructures de transport com la N-II i l'AP-7 (Pastor, 2016).

La Jonquera gaudeix de molta història la qual comença amb el neolític mitjà. Aquest fet es pot verificar gràcies a les troballes de dòlmens i menhirs per part dels arqueòlegs.

Tot i haver presència de població a la zona des del neolític mitjà i passant per l'època romana no es fins arribar a l'edat mitjana comencen a aparèixer les cases aïllades dels pagesos, però encara no s'hi estableix un nucli de població concentrat. Per arribar a aquest punt caldrà esperar fins a la baixa edat mitjana. En aquest període històric es comença a crear el que seria el nucli del municipi. Es creu que era un nucli molt senzill, només comptaria amb l'església, i unes quantes cases de pagesos. Tot i això, no serà fins l'any 1453 que es va concedir la carta de poblament a la Jonquera. Aleshores, l'antic nucli ja havia evolucionat cap a un recinte fortificat anomenat La Força i el seu barri d'extramurs. (Web oficial de l'Ajuntament de la Jonquera)

El Geògraf Francesc Carreras i Candi a Geografia General de Catalunya (Vol V, Província de Girona, p. 491) ja definia la Jonquera com: " Districte municipal, situat al N. de Figueres, que

ocupa la capsalera del riu Llobregat y s'extén per les valls de la vessant de mitjorn del Pirinèu des del Ras de la Menta, a ponent del Coll de la Estaca, al pich de Canella, al llevant del coll de Portell. Afronta, al N., ab França; al E " ab los districtes d'Espolla y de Cantallops; al S., ab aquest derrer y ab lo de Campmany, y al O., ab lo d'Agullana. Té 412 edificis y 1,588 habitants de fet (de dret 1,6(4), dels quals 434 saben llegir y escriure''

Amb el pas dels anys arribem al 7 de novembre de l'any 1659 quan es va signar el Tractat dels Pirineus entre les monarquies franceses i hispàniques. Aquest fet històric estableix la línia fronterera a la carena meridional del Pirineu convertint la Jonquera en un municipi fronterer. No serà fins a mitjans del segle XVIII que la Jonquera comença una etapa de progrés social i econòmic. El comerç transfronterer i el trànsit augmenten fent que el municipi comenci a ser una zona molt transcorreguda i visitada. Veiem com la Jonquera es va despertant econòmicament. Aquest fet implica un augment de la demografia que provoca una transformació de la fesomia de la vila amb la creació de nous barris al sud i a l'est. (Web oficial de l'Ajuntament de La Jonquera.)

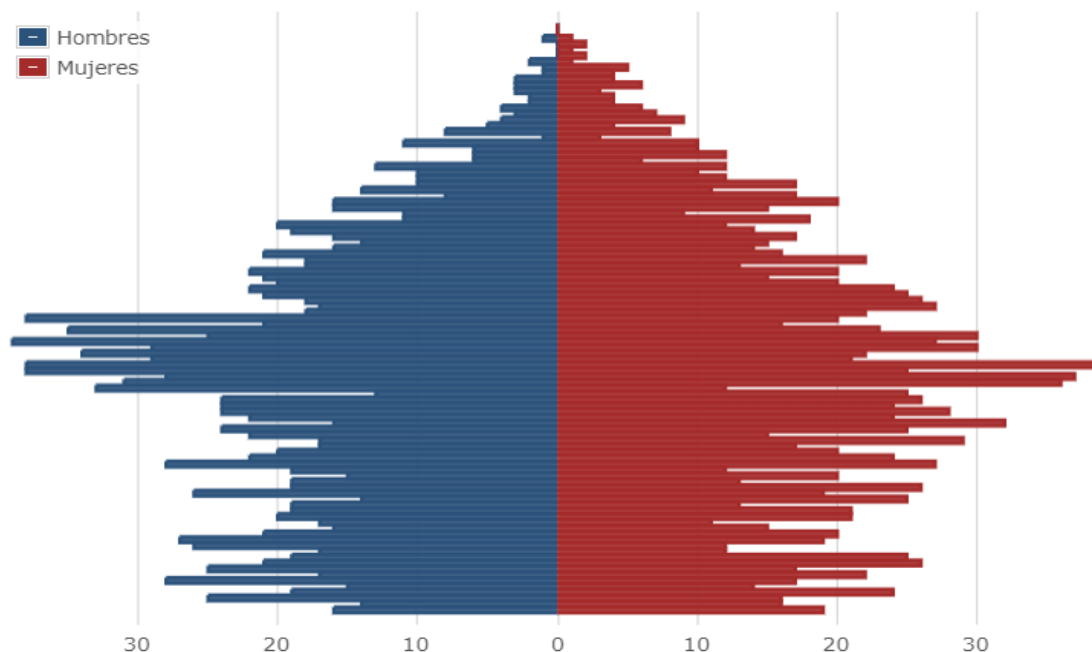
Figura 12: Fotografia històrica de la Jonquera pels vols de l'any 1900 Font: La Jonquera, Quaderns de la Revista de Girona.

3.3.4 Demografia

La Jonquera, segons les dades atorgades per l'IDESCAT, compta amb una població total de 3.340 persones a l'any 2021 i té una densitat 58,7 hab/km².

A la següent figura, se'ns mostra una piràmide de població en data del 1 de gener de 2021.

Población a 1 de enero. Por sexo y edad año a año. Jonquera, la. 2021

Fuente: Idescat, a partir del Padrón continuo del INE.

Figura 13: Piràmide de població separada per sexe i edat de la Jonquera a 1 de Gener de 2021. Font: IDESCAT a partir de les dades del Padró continu de l'INE

La figura 13 ens mostra una piràmide de població de tipologia regressiva. El creixement natural es baix. Hi ha poca natalitat i alta esperança de vida. La gran majoria de població es situa entre els 25 i 60 anys, aquest fet es deu a l'arribada d'immigració. Hi ha un envelliment progressiu que mostra que l'esperança de vida ronda els 95 anys, sent superior per les dones

Pel que fa la nacionalitat de la població, segons les dades de l'INE, hi ha 2.172 persones que tenen nacionalitat espanyola i 1.145 nacionalitat estrangera.

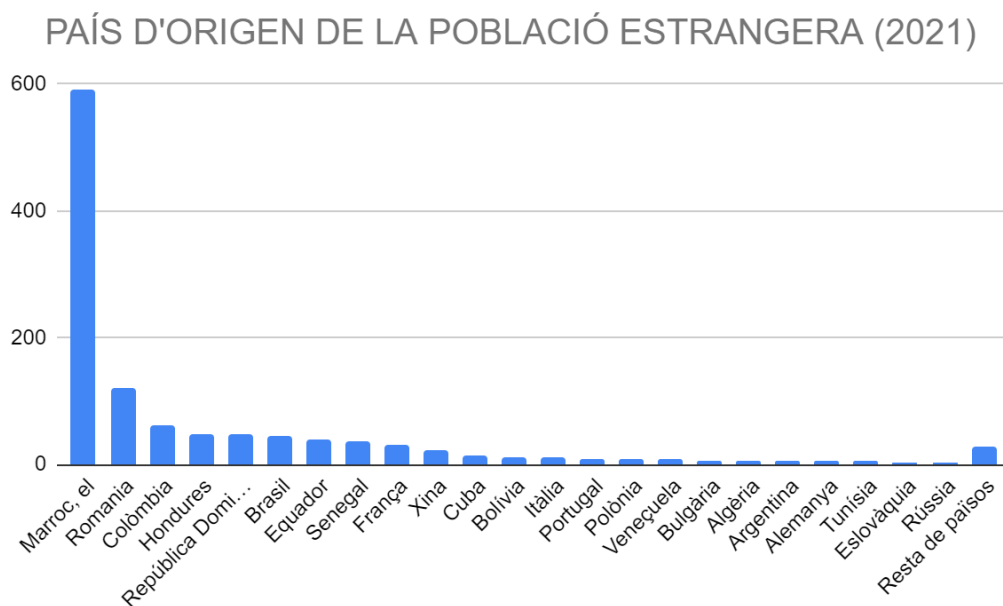
Com veiem a la se següent figura, se'ns mostra la població estrangera per nacionalitat i sexe a 1 de gener de 2021. Segons les dades del Padró continuo del INE hi han 213 persones que són d'altres països d'Europa (18,24%), 642 provenen de països d'Àfrica (54,97%), 113 d'Amèrica del Nord, central i Carib (8,68%), 174 d'Amèrica del Sud (14,90%) i 26 d'Àsia i Oceania (2,23%).

Població per nacionalitat i sexe a 1 de gener de 2021, la Jonquera							
	Espanyola	Resta	Àfrica	Amèrica	Amèrica	Àsia i	Total

		Europa		del Nord Amèrica Central i Carib	del Sud	Oceania	
Dones	1.091	110	281	65	103	14	1.664
Homes	1.081	103	361	48	71	12	1.676
Total	2.172	213	642	113	174	26	3.340

Figura 14: Taula de població per nacionalitat i sexe a 1 de Gener de 2021 de la Jonquera. **Font:** Elaboració pròpia a partir de les dades del padró continu de l'INE

El següent gràfic de barres ens mostra el país d'origen del la població estrangera a l'any 2021 segons les dades de l'IDESCAT. Com veiem, el Marroc es el país d'on prové la majoria de població estrangera, seguit de Romania, Colòmbia i Hondures.

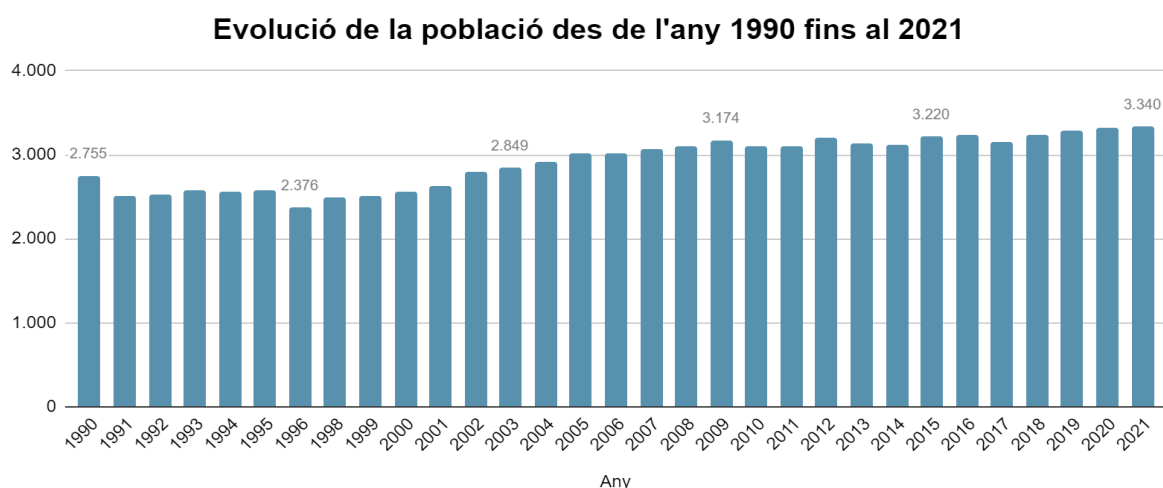
Figura 15: Gràfic de barres amb el país d'origen de la població estrangera de la Jonquera a l'any 2021. **Font:** Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

Pel que fa l'evolució demogràfica que ha tingut la vila ha anat oscil·lant amb els anys, tot i que ha mantingut una evolució força favorable amb els pas del temps. A l'any 1950, segons el padró continu municipal hi havien 1.199 habitants, 50 anys més tard, a l'any 2000 hi havia 2.565 habitants fins arribar als 3.340 habitants actuals.

Aquest increment de població mantingut es deu al fet que es produeix una arribada important de persones estrangeres al municipi procedents, bàsicament, de països africans i d'Amèrica del

Sur. Aquest increment poblacional coincideix en el temps amb la reconversió econòmica que ha sofert el municipi des dels anys 90 i amb la generació, que aquest fet comporta, de creació de nous llocs de treball (Memòria POUM la Jonquera).

La figura següent ens mostra l'evolució de la població des de l'any 1990 fins el 2021. Com ja s'ha comentat anteriorment, la població ha anat oscil·lant però sempre presentant un lleuger creixement.

Figura 16: Evolució de la població de la Jonquera des de l'any 1990 fins al 2021 **Font:** Elaboració pròpia a partir de les dades del INE.

3.3.5 Economia

L'economia local sempre estat fortament influenciada pel caràcter fronterer de la vila, és a dir, l'economia s'ha basant els fluxos transfronterers. Antigament les duanes formaven part del motor econòmic del municipi, juntament amb l'agricultura (vinya, cereals i l'olivera), la ramaderia, força residual, i la explotació forestal amb la indústria del suro, per fer taps de suro, i l'obtenció de llenya, carbó i fusta. Segons la imatge de *Quaderns de la Revista de Girona*. Núm. 27, a l'any 1890 a la Jonquera hi havia les següents fàbriques de taps:

Fàbriques de taps a la Jonquera l'any 1890

En el "Padrón municipal" de 1890, que es conserva a l'Arxiu Municipal de la Jonquera, es relacionen les següents fàbriques de taps:

Fàbriques	Localització	Capacitat productiva
Miquel Alsina	c/ de la Torre	3"mesas" de 4"asientos"
Josep Laverní	Els Límits	4"mesas" de 4"asientos"
Pere Cardoner	c/ Vell,1	1"mesa" de 2"asientos"
Martí Sala	c/ Vell,3	1"mesa" de 4"asientos"
Manuel Laporta	Afores,2	3"mesas" de 4"asientos"
Josep Ros	c/ de Cantallops	1"mesa" de 4"asientos"
Simon Rabasa	c/ Major,76	1"mesa" de 4"asientos"
Pere Girbal	c/ Vell,3	4"mesas" de 4"asientos"
Josep Daunis	c/ del Rec	1"mesa" de 4"asientos"

Figura 17: Fàbriques de taps de la Jonquera l'any 1890. Font: Quaderns de la Revista de Girona. Núm. 27

D'acord amb Compte i Joan (s.d .p. 282) "La gent que treballa en la indústria tapera representa en el padró de finals de segle més del 62% de la població activa del sector secundari i el 27% de la població activa total; és a dir, que de cada quatre jonquerencs que treballaven, un ho feia a la indústria tapera. La situació es mantingué fins la I Guerra Mundial, esdeveniment el qual fa interrompre la exportació dels taps. Molts obrers van quedar sense feina i l'ajuntament es veié obligat a emprendre treballs públics per atenuar l'atur" i "Segons "Padrones de industria" de l'ajuntament, a l'any 1920 la desena de fàbriques que funcionaven s'havien reduït a la meitat" És a dir, de la desena de fàbriques que es trobaven en funcionament només n'havien quedat 5, reduint també la seva capacitat de producció.

fàbriques	emplaçament	capacitat
Benet Suñer	c/ del Pont, 3	1 «mesa»
Agustí Laporta	c/ Sant Miquel, 6	1 «mesa»
Pere Vilanova	Els Límits	1 «mesa»
Jaume Vizern	c/ de les Alzines, 24	1 «mesa»
Voissin i Pérez	c/ de la Torre, 13	1 «mesa»

Figura 18: Fàbriques restants a l'any 1920. Font: Compte i Juan

Si fem un salt en l'economia dels anys 90 veiem que el sector duaner era un gran motor econòmic del municipi. En total la vila comptava entre setanta i vuitanta agències que es dedicaven a aquesta activitat. Segons Pastor (2016, p. 230) "A l'any 1991 un 75% de la població de la Jonquera vivia directament o bé indirectament de l'activitat duanera" (Pastor 2016, de Riera i Dalmau 2000). Malauradament, aquesta situació de bonança gràcies a les duanes es va capgirar l'1 de gener de l'any 1993 amb l'entrada en vigor de la lliure circulació

de mercaderies. Aleshores va desaparèixer la majoria de tràmits duaners entre els països de la CEE. La majoria tasques duaneres deixaren d'existir això va suposar que a prop d'un miler de agents de duana i transitaris es quedessin sense feina. En aquell temps la Jonquera va viure una situació dramàtica econòmicament ja que moltes persones del municipi van acabar a l'atur.

Amb la desaparició dels serveis duaners es va produir un canvi en l'estratègia econòmica del municipi. Aleshores l'economia municipal es va haver de reinventar i es va basar en la creació de serveis pels transportistes i turistes que creuaven la frontera. Es van obrir restaurants, gasolineres i zones de descans. Com explica Pastor (2016, p. 230) 'El bon funcionament dels negocis ja establerts, especialment d'algunes gasolineres, va animar altres emprenedors locals a comprar parcel·les en solars privats. A partir del 1995 hi va haver una acceleració de les transformacions urbanístiques amb la construcció de grans restaurants i àrees comercials, sempre acompanyades de grans pàrquings per a camions'' Amb el pas del temps la Jonquera s'ha anat configurant en un pol d'atracció comercial, sobretot dirigit a turistes francesos atrets per la gran oferta de serveis i la diferència de preus amb el seu país. Per exemple, a França un paquet de tabac amb 20 cigarros pot costar al voltant d'uns 8,22 euros mentre que a Espanya uns 4,53 euros. (20minutos.es)

Cal esmentar que la reconversió del model econòmic del municipi va començar a l'ajuntament amb la decisió d'urbanitzar nous polígons industrials i oferir més serveis. ''Els que van respondre van ser els empresaris del municipi; la majoria del capital que es va invertir era local ja que les grans franquícies i cadenes de supermercats no volien venir'' diu l'ajuntament.

Aquest canvi de sistema econòmic a favor del sector serveis ha comportat l'abandonament de les finques agràries. El canvi en el model ha sigut tan fort que actualment, segons les dades del IDESCAT del tercer trimestre del 2020, ni hi queda cap explotació agrícola.

Activitat econòmica

	TOTAL	Pes per sectors	Variació anual	Variació 2016-2020
Empreses (III Trim 2020)	303	100,00%	-7,90%	-11,66%
Agricultura	0	0,00%	ND	-100,00%
Indústria	3	0,99%	-40,00%	-25,00%
Construcció	6	1,98%	-14,29%	20,00%
Serveis	294	97,03%	-7,26%	-11,71%

Figura 19: Taula de l'activitat econòmica de les empreses en el tercer trimestre de l'any 2020. Font: IDESCAT

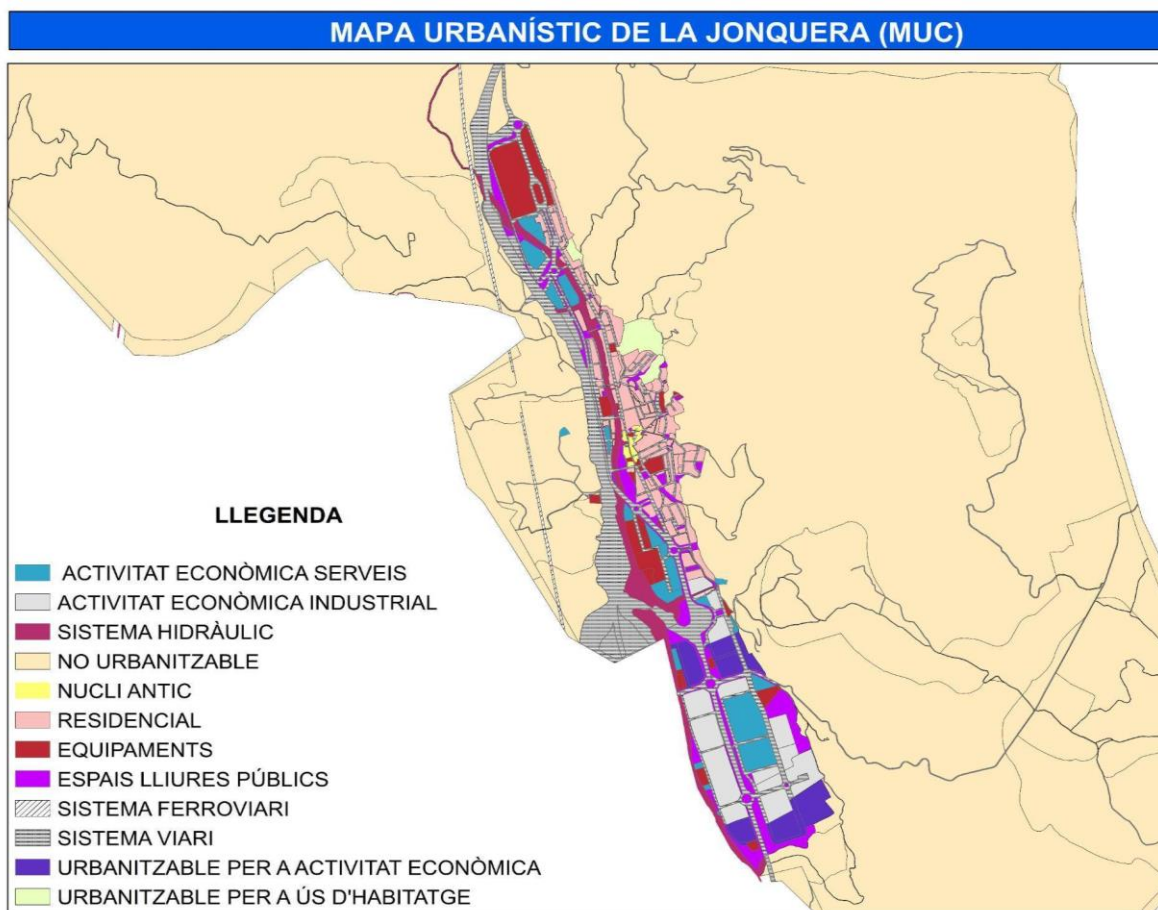
Les dades econòmiques actuals del municipi són les següents:

Segons les dades extretes al INE, el municipi té una Renta neta mitjana per persona de 12.493 euros l'any 2019. La mitja de la renda per unitat de consum es de 18.974 euros al mateix any.

D'acord amb les dades de l'IDESCAT la renda familiar disponible bruta (RFDB), en milers d'euros, es de 45.189 a l'any 2019 i la renda per habitant segons l'índex Catalunya = 100 es de 80,6.

Pel que fa les dades de l'atur, hi ha un atur registrat per sectors a l'any 2021 de 6,8 a l'agricultura, 5,3 a l'indústria, 4,4 a la construcció, 243,5 al sector serveis i sense ocupació anterior un 9,3, amb un total de 269,3. El paro registrat per sexe en mitjanes anuals es de 139,9 en els homes i 129,3 a les dones, també a l'any 2021.

El nou model econòmic creat pel municipi ha tingut un impacte en el paisatge a nivell estètic. El que anteriorment eren camps de conreu propers a la carretera N-II i zones sense construccions, actualment són grans extensions ocupades per àrees comercials, aparcaments i altres equipaments destinats a donar servei en els visitants.

Figura 20: Mapa urbanístic de la Jonquera (MUC) Font: Elaboració pròpia amb les dades del MUC i la cartografia de l'ICGC.

Com veiem en el mapa urbanístic anterior de la figura 20, el municipi ha crescut amb una morfologia allargassada al llarg de la N-II i l'AP-7. L'ús del sòl més habitual al voltant de la xarxa viària són els equipaments, les activitats econòmiques industrials i de serveis.

Com hem dit, la creació nou model econòmic ha creat un gran impacte en el paisatge amb la construcció de grans àrees comercials de restauració i serveis. Aquest tipus de paisatge fronterer, descrit per Sanguin (2015,p.391), està caracteritzat per la gran concentració de centres comercials, restauració, àrees de serveis, i gasolineres en localitats situades a prop d'una frontera (Sanguin 2015: 391, Van Der Velde 2000).

3.3.6 Sector comercial i de restauració del municipi

Degut a la gran oferta comercial i de restauració que presenta el municipi és necessari realitzar l'explicació d'aquest en un subapartat independent. Si ens fixem en el cens comercial de l'any 2021 veurem que el municipi té un total de 237 establiments. La densitat comercial per 1.000 habitants es de 16.609m² i la superfície mitjana per establiment sol tenir uns 234 m².

Segons l'entrevista amb l'alcalde, (veure annex), el municipi té més de 80.000 m² de superfície comercial. Segons l'alcalde l'atractiu més gran, comercialment, del municipi és el Centre Comercial-Outlet "Gran Jonquera Outlet & Shopping". Aquest outlet gaudeix de 21.385m² repartits en dues plantes, a més a més, té 18.000 m² ampliables en l'actualitat (les obres estan en procés). Només el Centre Comercial-Outlet Gran Jonquera compta amb més de 50 botigues i 10 cafeteries, restaurants i bars. Les seves botigues ofereixen varietat d'oferta ja sigui en moda, complements, òptiques, esports, sabateries, productes per la llar, joieria, tecnologia, cosmètica perfumaria, alimentació i parafarmàcia entre altres, de grans marques com Nike, Desigual, Geox, Gues, Levi's o Mango. Pel que fa l'oferta de restauració també es amplia amb un bufet lliure, cuina mediterrània, asiàtica, i italiana. A més a més, el centre ofereix varis serveis com aparcament gratuït (1.5000 places de pàrquings per a cotxes, 37 places per autocars, i 57 per a motocicletes), servei de neteja del cotxe, punts de càrrega de cotxes i motos elèctriques, wifi gratuït, zones de descans, i caixers automàtics normals i de Bitcoin entre altres servei (GranJonquera.com)

Figura 21: Façana i pàrquing del centre comercial Gran Jonquera Outlet & Shopping. **Font:** Elaboració pròpia el dia 11/06/2022 a les 12:12 hores.

Figura 22: Fotografia de l'interior del centre comercial Gran Jonquera Outlet & Shopping. Font: Elaboració pròpia el dia 11/06/2022 a les 12:05 hores.

El Centre Comercial Outlet és propietat de l'empresa familiar Escudero, els quals tenen altres supermercats d'alimentació en el municipi. En total en el municipi hi ha 17 supermercat de més de 2.000 m2 i al voltant d'uns 65 locals de restauració entre restaurants, bars, cafeteries i bars de copes, segons l'ajuntament.

Figura 23: Fotografia d'un supermercat de l'empresa Escudero. Font: Elaboració pròpia el dia 11/06/2022 a les 11:35 hores.

Una altra popular cadena de supermercats i hipermercats de la Jonquera s'anomena Tramuntana. Es tracta d'una empresa d'origen familiar amb 75 anys d'història que tenen els seus establiments tant a la Jonquera com en el Portús, a més tenen la seva pròpia marca de perfumeries, l'Éclair, i un hotel. Tenen 15.000 m2 repartits en 7 centres, 4 a la Jonquera i 3 en el Portús (Supermercat Tramuntana). També podem trobar els supermercats Novavenda de l'empresa gironina Comerbal S.A; aquesta cadena té dues localitzacions a la Jonquera les quals

també tenen llicència per vendre tabac. Finalment l'última cadena de supermercats i hipermercats a destacar es l'empresa catalana l'Esclat els quals tenen un establiment en el municipi.

Figura 24: Fotografia de l'exterior de l'hotel Tramuntana
Font: Elaboració pròpia el dia 14/05/2022 a les 9:35h

Figura 25: Fotografia de l'exterior d'un supermercat de la cadena Novavenda. **Font:** Elaboració pròpia el dia 14/05/2022 a les 9:45h

Resum principals cadenes de supermercats i hipermercats a la Jonquera		
Nom	Número d'establiments	Total metres quadrats
Tramuntana	7	15.000m2
Escudero	3	Més de 3.000m2
Novavenda	2	2.600m2
Esclat	1	1.200m2

Figura 26: Taula resum de les principals cadenes de supermercats i hipermercats amb el número d'establiments i els metres quadrats. **Font:** Elaboració pròpia.

Amb aquestes cadenes de supermercats veiem que, la majoria, són propietat d'empresaris locals o bé del territori.

Pel que fa a la restauració, té gran importància dins del motor econòmic de la vila. En total hi ha al voltant de 65 restaurants, bars i cafeteries. Un dels tipus de restauració que més abunda en el municipi és el "bufet lliure". Aquesta forma de restauració atrau multitud de visitants que venen a la recerca de menjar a bons preus.

També trobem una desena de gasolineres que serveixen 30.000 automòbils diaris que passen per la vila segons l'ajuntament de la Jonquera.

Definitivament, el sector comercial i de restauració, juntament amb la resta de serveis com les gasolineres, les grans extensions de pàrquings i zones de descans per a transportistes als voltants de l'N-11 han modificat i transformat el paisatge històric del municipi i fa que destaquï entre les viles veïnes com Capmany o Cantallops que han mantingut la seva aparença i caràcter rural típic l'Alt Empordà.

3.3.7 El sector comercial en el centre històric de la vila

El nucli històric de la Jonquera presenta unes característiques comercials molt diferents dels comerços i establiments dels polígons que envolten l'N-II.

La fotografia inferior mostra l'estat del Carrer Major del municipi. Com es pot apreciar, és la fesomia urbanística d'un nucli antic el qual es poden veure edificis per rehabilitar, buits, locals en venda o lloguer. Al llarg d'aquest carrer les cases i locals buits, per llogar o venda són abundants.

Figura 27: Fotografia del Carrer Major de la Jonquera. Font: Elaboració pròpia el dia 01/02/2022, a les 11:15 hores)

Per revertir la situació, l'any 2018 es va fer el Pla de desenvolupament local i comercial de la Jonquera on el mateix consorci acceptava la situació que es trobava el nucli antic i afirmava que: "la veritat és que, durant els darrers anys, la situació del comerç al barri antic ha tendit clarament a empitjorar, fruit d'una pèrdua considerable d'establiments comercials i una davallada en la qualitat de l'oferta" i "El comerç del municipi cada vegada presenta una menor oferta de productes del dia a dia, i es dirigeix, especialment, al públic francès (tabac i alcohol)" (Pla de desenvolupament local i comercial a la Jonquera, p.3.). Polítics, tècnics i diversos agents del municipi varen col·laborar plegats en l'elaboració del pla el qual tenia la intenció de "elaboració d'una estratègia per tal de dinamitzar el comerç urbà del casc antic de la Jonquera" (Pla de desenvolupament local i comercial de la Jonquera, p. 3)

Ja fa 4 anys de l'elaboració del pla i alguns veïns dubten de la seva eficàcia. Segons un dels entrevistats el pla "no acaba de funcionar", ja que actualment encara podem veure molts locals en venda, edificis buits i el mal estat d'algunes façanes, "Quasi tot està tancat, hi ha moltes façanes per rehabilitar. En general no hi ha oferta de comerç en el nucli, sobretot en el carrer major, que es el que està pitjor de tots, i això que hi ha l'ajuntament i el museu de l'exili". Gràcies al treball de camp podem fer una comparació amb dos exemples de comerços del carrer Major. Les dues imatge següents ens mostren la mateixa carnisseria localitzada en el número 56 del carrer Major. La imatge de l'esquerra, extreta de Google Maps i data de l'octubre de l'any 2012, com veiem la carnisseria està en ple funcionament. En canvi, la imatge de la dreta fet el 01/02/22, es veu l'establiment tancat i el local en lloguer.

Figura 28: Imatge comerç carnisseria del Carrer Major de la Jonquera. Font: Google maps octubre 2012.

Figura 29: Fotografia de la carnisseria del Carrer Major de la Jonquera. Font: Elaboració pròpia el dia 01/02/2022 a les 11:20h.

A la següent mostra d'imatges trobem la mateixa situació anterior. La cafeteria "Bar la Plaça" es troba a la plaça de l'ajuntament, a davant mateix del consistori. A l'esquerra (Google maps, octubre de l'any 2012) el negoci es troba en funcionament però amb la façana en mal estat. A la imatge dreta (01/02/2022) el negoci es troba tancat, fins i tot el seu accés es troba tapat amb un mur, però la façana ha estat rehabilitada.

Figura 30: Imatge del Bar la Plaça del Carrer Major de la Jonquera. Font: Google Maps Octubre de 2012.

Figura 31: Fotografia del Bar la Plaça del Carrer Major de la Jonquera. Font: Elaboració pròpia el dia 01/02/2022 a les 11:24h

3.3.8 La Prostitució

Cal esmentar el cas complicat de la prostitució. En el municipi hi ha un prostíbul, el "Club Paradise" aquest el més gran d'Europa. Aquest prostíbul té una extensió d'uns 3.00 metres quadrats, està situat al Polígon del Mas Morató i pot acollir més d'un centenar de prostitutes. Amb aquest número tan elevat supera la mitjana de més d'una prostituta per cada deu habitants de la Jonquera. Segons l'alcaldeessa el fet que hi hagin tantes prostitutes no repercuteix a l'economia del municipi ja que a dintre del local "Paradise" tenen accés a restaurants, perruqueria i altres serveis, les noies només surten per anar a comprar. Pel que fa el impostos que han de pagar aquesta tipologia d'activitats tampoc es que repercuteixi gaire en l'economia municipal ja que segons comenta l'alcaldeessa a la Revista l'Espanyol (2018): "El prostíbul paga les taxes de escombraries i poc més. Està exclòs de pagar els impostos d'activitats perquè tèoricament no factura més d'un milió d'euros a l'any"

La majoria de clients solen ser francesos que venen expressament a la recerca d'aquests serveis a la Jonquera, ja que en el seu país aquesta pràctica està prohibida. A part d'exercir la prostitució dins del local, també hi ha la gran problemàtica de la prostitució exercida al voltant de la carretera N-II, aquest fenomen és estacional i augmenta amb l'arribada de l'estiu.

La prostitució també forma part del motor econòmic del municipi, encara que sigui de menor forma. La repercussió més grossa d'aquesta activitat és que crea molt malestar entre els habitants de la vila perquè sol comportar drogues, toxicòmans i tota mena de personatges involucrats en aquest món. Segons les entrevistes realitzades a dos habitants de la Jonquera, aquesta activitat: "Ens fa sentir intranquils, és un món complicat que porta drogues, toxicòmans, proxenetes, ocupes i altres problemes més greus. Estem cansats que coneguin el poble per aquesta xacra social i tot el que comporta". Cal dir que el consistori de la Jonquera va intentar aturar l'obertura del Club Paradise, però una sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya ho va permetre.

Figura 32: Fotografia de l'exterior del Prostíbul "Paradise" a l'esquerra i a la dreta el Taller mecànic la Jonquera. Font: Google Maps

3.4 Le Perthus

3.4.1 Situació geogràfica

Le Perthus es una comuna¹ francesa localitzada al costat mateix de la frontera entre Catalunya i França, és un dels punts més importants de la frontera francoespanyola. Segons l'organització territorial francesa, el municipi forma part del departament dels Pirineus Orientals, pertany al cantó número 17 del Vallespir - l'Albera i a la regió d'Occitània. Té una superfície total de 4,27 km² i es troba a l'est del Vallespir, una comarca de la Catalunya Nord. És un municipi que consta d'un sol nucli urbanístic el qual està travessat per la Carretera D-900 la qual és la continuació de la catalana N-II. Pel seu terme municipal també hi transcorre la autopista A-9 'La catalane', inaugurada l'any 1976, que seria la continuació de l' AP-7 catalana.

Figura 33: Xarxes viàries que transcorren per el terme municipal de Le Perthus. Font: Elaboració pròpia

També hi transcorre el tram soterrat de línia ferroviària del TAV que ve des de Figueres passant per la Jonquera, Le Perthus i arriba fins a Perpinyà.

¹ Nivell de divisó administratiu de França que equival a la figura del municipi.

El fet d'estar situat a la frontera i que hi passin aquestes vies de comunicació tan importants han tingut una repercussió molt important en el desenvolupament del municipi. La seva situació estratègica en el coll del Pertús ha afavorit a desenvolupar el sector comercial i de restauració. Un dels fets més especials és que el carrer principal, el qual travessa el municipi, està dividit per la frontera política. Un cantó de l'avinguda és Catalunya i l'altre França, doncs així hi trobes tant comerços catalans com francesos, depèn del cantó de carrer on estiguin situats, ja que la línia fronterera travessa per la meitat aquesta avinguda. N'hi ha prou de travessar el carrer per canviar de país. (Site Officiel de la ville Le Perthus-Mairie-le-Perthus)

Figura 34: Imatge satèl·lit que mostra la divisió fronterera de Le Perthus. Font: Google maps.

Per la majoria de persones, el límit polític fronterer passa tan desapercebut que s'ha de recordar que si aparques el cotxe en el pàrquing de la zona francesa, no es pot comprar el tiquet en el parquímetre de la zona catalana perquè no seria vàlid, i viceversa.

Figura 35: Línia discontinua que marca el traçat de la frontera entre Espanya i França i la fita fronterera número 574. Al fons es pot veure un edifici que pertany a duanes franceses. Font: Elaboració pròpia el dia 11/06/2022 a les 10h.

En el municipi antigament hi havia en funcionament les instal·lacions duaneres les quals controlaven el pas per la frontera. A causa de la seva localització, l'escola de municipi imparteix classes en francès, català i castellà amb els continguts curriculars francesos, ja que acull estudiants de tots dos costats de la frontera creant així un nexa entre les dues bandes de la frontera.

3.4.2 Breu història de Le Perthus

El municipi francès del Perthus va ser fundat el dia 1 de febrer de 1837 com a agregació dels municipis veïns de Les Cluses i de L'Albera. Aquesta agregació no va convèncer els últims dos municipis així que es varen tornar a declarar independents el novembre del mateix any. Uns anys més tard, en el 1851 una part del territori del Perthus va passar a formar part de les Cluses i un altre part al municipi de L'Albera. Amb aquest moviment es va formar definitivament el nou municipi del Perthus amb una disminució de la seva extensió a 427 ha. A causa de la seva localització, el Perthus, igual que la Jonquera, va ser l'escenari de l'èxode dels refugiats que marxaven cap als camps de refugiats a França durant la guerra civil a Espanya (Site Officiel de la ville Le Perthus-Mairie-le-Perthus)

Figura 36: Fotografia de l'Avinguda de França del municipi de Le Perthus **Font:** Elaboració pròpia el dia 11/06/2022 a les 11h.

3.4.3 Demografia

Segons les dades de l'Institut nacional d'estudis econòmics francès (INSEE) Le Perthus té una població de 549 habitants amb una densitat de 128,5 habitants per quilòmetre l'any 2019. Si revisem les dades de població històrica del municipi, veiem que el nombre d'habitants ha disminuït amb els anys. Com veiem, a la taula inferior de l'INSEE sobre les dades històriques de població (figura 37) l'any 1968 hi havia 862 habitants i a l'any 1975 van disminuir fins als 699 habitants. Els següents anys experimenten el mateix patró de disminució. L'any 1990 hi havia una població total de 634 persones, l'any 1999 n'hi havia 620, en l'any 2008 la població va disminuir fins a 585 habitants, a l'any 2013 hi havia 583 persones, i finalment l'any 2018 hi havia una població total de 561 habitants. Com veiem, la població ha anat disminuint amb el pas del temps.

POP T1 - Population en historique depuis 1968								
	1968(*)	1975(*)	1982	1990	1999	2008	2013	2018
Population	862	699	644	634	620	585	583	561
Densité moyenne (hab/km ²)	201,9	163,7	150,8	148,5	145,2	137,0	136,5	131,4

Figura 37: Taula de la població història i densitat de població (hab/km2) de Le Perthus a partir de l'any 1968 fins el 2018. Font: INSEE.

La figura 38 ens mostra la població de la comuna per franges d'edat segons les dades de l'INSEE.

POP T0 - Population par grandes tranches d'âges						
	2008	%	2013	%	2019	%
Ensemble	585	100,0	583	100,0	549	100,0
0 à 14 ans	78	13,4	74	12,6	99	18,0
15 à 29 ans	79	13,6	83	14,2	64	11,7
30 à 44 ans	105	18,0	81	13,8	73	13,3
45 à 59 ans	127	21,7	131	22,4	122	22,2
60 à 74 ans	103	17,6	115	19,7	115	20,9
75 ans ou plus	92	15,8	101	17,3	76	13,8

Figura 38: Taula de la població per edats de l'any 2008, 2013 i 2019. Font: INSEE

Com se'ns mostra a la taula, la franja d'edat amb més població és la de 45 a 59 anys seguit dels 60 als 74 anys. Aquestes dades ens mostren que Le Perthus té una població envellida.

3.4.4 Economia

L'actual motor econòmic és el sector serveis. El tipus de comerç que podem trobar és de souvenirs, roba, joieria, perfumeria, cosmètica, i marroquineria. S'ha de comentar que amb la informació extreta de les entrevistes a gent local de Le Perthús, la qual està transcrita a annexos, hi ha una percepció negativa sobre el comerç del municipi. Segons l'entrevistat l'activitat comercial ha disminuït en els darrers anys i ha baixat la qualitat d'oferta. L'entrevistat culpa a la gran oferta comercial de la Jonquera, la qual en els últims anys ha augmentat amb l'obertura de l'Outlet, 'no podem competir amb el supermercat que hi ha al Portús català, ni amb el gran outlet ni amb la multitud de supermercats de la Jonquera, ara Le Perthus només serveix per aparcar el cotxe i anar a comprar en el cantó català''

Si ens fixem a la figura 37, la qual està extreta de l'INSEE, veiem que l'any 2020 no hi havia forn de pa en el poble (Boulangerie), cap servei de carnisseria (Boucheries, Charcuteries) ni cap llibreria. Amb aquesta informació veiem una falta de serveis bàsic cara els habitats de la comuna.

Commerces et services aux particuliers au Perthus

Données 2020	Le Perthus	Données 2020	Le Perthus
Epicerie	0	Restaurants	10
Boulangeries	0	Postes de police	0
Boucheries, charcuteries	0	Gendarmeries	1
Librairies, papeteries, journaux	0	Agences du Trésor	0
Drogueries, quincailleries, bricolage	0	Tribunaux	0
Banques	1	Agences Pôle Emploi	0
Bureaux de Poste	1	Salons de coiffure	0
Garages, réparation automobile	0	Maçons	1
Electriciens	1		

Figura 39: Taula amb les dades dels comerços i serveis a Le Perthus **Font:** INSEE

Répartition des commerces au Perthus

Données 2020	Le Perthus	Part des commerces
Grandes surfaces	0	0,0 %
Commerces spécialisés alimentaires	0	0,0 %
Commerces spécialisés non alimentaires	17	100,0 %

Figura 40: Taula amb les dades sobre l'especialització dels comerços (alimentari o no alimentari) **Font:** INSEE

Un any més tard, en el 2021, segons el gràfic de l'INSEE inferior veiem l'evolució de la creació de nous establiments en el municipi. Tal com representa, el gràfic de l'any 2012 al 2013 hi va haver un bon nivell d'obertura de nous establiments, se'n van obrir una divuitena. A partir del 2013 hi ha una gran disminució fins a 6 establiments nous per any. A partir de l'any 2014 fins al 2016 no hi ha gaire variació. A partir d'aquest últim any s'aprecia un lleuger augment fins a 13 establiments nous. Del 2017 fins a l'any 2018 hi ha una altra disminució, a partir d'aquí hi ha un lleuger augment fins a l'any 2019, que manté el ritme a 11 establiments fins a l'any 2020. A partir d'aquest últim any hi ha un gran descens fins a la creació de 5 establiments nous a l'any 2021.

DEN G3 - Évolution des créations d'établissements

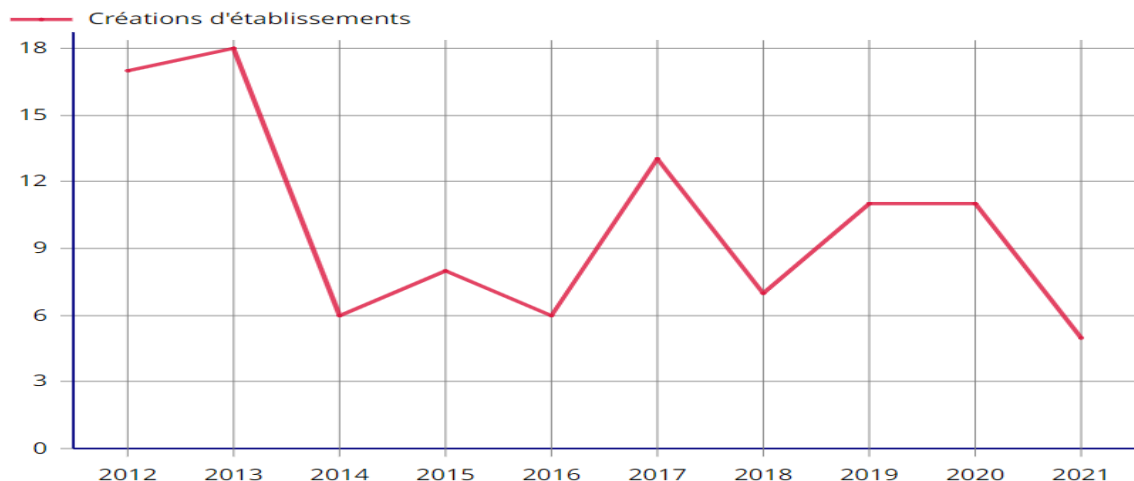

Figura 41: Gràfic de l'evolució de la creació de nous establiments a Le Perthus des de l'any 2012 al 2021. Font: INSEE

Com veiem, l'any 2021 varen obrir 5 establiments nous, tots pertanyen en el sector comercial i de restauració com podem veure a la figura inferior.

DEN T4 - Créations d'établissements par secteur d'activité en 2021

	Ensemble	%
Ensemble	5	100,0
Industrie manufacturière, industries extractives et autres	0	0,0
Construction	0	0,0
Commerce de gros et de détail, transports, hébergement et restauration	5	100,0
Information et communication	0	0,0
Activités financières et d'assurance	0	0,0
Activités immobilières	0	0,0
Activités spécialisées, scientifiques et techniques et activités de services administratifs et de soutien	0	0,0
Administration publique, enseignement, santé humaine et action sociale	0	0,0
Autres activités de services	0	0,0

Figura 42: Taula amb la creació de nous establiments per sector d'activitat a l'any 2021. Font: INSEE

A part, el municipi rep bastants ingressos provinents dels parquímetres que hi han situats a l'estacionament. Anteriorment, una de les principals fonts d'ingressos era les oficines de canvi de moneda i de tràmits duaners. Quan es va adoptar l'Euro, aquestes van tancar i moltes persones van quedar acomiadats. L'activitat tradicional era l'explotació del suro de les alzines sureres de la zona, però aquesta activitat actualment està en regressió i es casi inexistent. Pel que fa a l'agricultura té una presència mínima.

En relació a les dades de població activa i aturada del municipi, segons les dades de l'INSEE de la següent figura veiem que el 48,5% de població de 15 a 64 anys es activa i té una feina (Actifs ayant un emploi), un 23,6% de la població estan a l'atur (chômeurs), un 5,7% estan

jubilats (Retraites) , un 8,4% són estudiants i no remunerats (Élèves, étudiants et stagiaires non rémunérés) i finalment un 13,8% són “altres inactius” (Autres inactifs)

EMP G1 - Population de 15 à 64 ans par type d'activité en 2019

	Population (%)
Actifs ayant un emploi	48,5
Chômeurs	23,6
Retraités	5,7
Élèves, étudiants et stagiaires non rémunérés	8,4
Autres inactifs	13,8

Source : Insee, RP2019 exploitation principale, géographie au 01/01/2022.

Figura 43: Taula amb les dades de població dels 15 a 64 anys segons la seva activitat de l'any 2019. Font: INSEE

Pel que fa el sector hoteler, segons les dades de l'INSEE a primer de gener de 2021 no hi havia cap hotel en funcionament en el municipi, però actualment l'establiment “Chez Gran D'Mere” torna a oferir les seves cinc cambres d'allotjament. (Chambres d'Hotes)

TOU T1 - Nombre et capacité des hôtels au 1er janvier 2021

	Hôtels	Chambres
Ensemble	0	0
1 étoile	0	0
2 étoiles	0	0
3 étoiles	0	0
4 étoiles	0	0
5 étoiles	0	0
Non classé	0	0

Source : Insee, partenaires territoriaux en géographie au 01/01/2021.

Figura 44: Taula amb el nombre d'hoteles i la seva capacitat a 1 de Gener de 2021. Font: INSEE

Pel que fa el sector de càmpings, segons la taula de l'INSEE a data de 1 de gener de 2021 no hi havia cap càmping. La situació es la mateixa actualment.

TOU T2 - Nombre et capacité des campings au 1er janvier 2021

	Terrains	Emplacements
Ensemble	0	0
1 étoile	0	0
2 étoiles	0	0
3 étoiles	0	0
4 étoiles	0	0
5 étoiles	0	0
Non classé	0	0

Figura 45: Taula amb el nombre de càmpings de Le Perthus a 1 de Gener de 2021. Font: INSEE

D'allotjament tipus "Airbnb" en podem trobar quatre. Dos dels quals estan situats a l'Avinguda de França, un a la Rue de la Gendarmerie i l'últim al Carrer de Dalt. El seu preu oscil·la entre els 73 euros i els 129 per nit (Airbnb.com)

3.4.5 Sector comercial i de restauració del municipi

Com s'ha dit anteriorment, el sector serveis de tipus comercial i de restauració es el motor del municipi, però és necessari explicar en quina situació es troba. A diferència de la Jonquera el comerç de Le Perthus es de dimensions petites, no hi ha cap gran centre comercial ni supermercat de grans dimensions i tot el comerç està localitzat al llarg de l'Avinguda de França. Encara que el comerç sigui el motor del municipi aquest es reduït i té una oferta poc variada, segons les dades de l'INSEE l'any 2020 hi havia 17 "comerços especialitzats en no alimentació" i 0 "comerços especialitzats en alimentació". Pel que fa a la restauració, l'any 2020, segons l'INSEE a hi havia 10 restaurants, cafeteries i snack bar, amb el treball de camp hem pogut comprovar que actualment hi ha 9 establiments de restauració en funcionament.

Com hem dit el comerç i la restauració està concentrada al llarg de l'Avinguda de França, però cal dir que sobretot es concentra a la part sud i central de l'avinguda, és a dir, a la zona més propera a la frontera, ja que a mesura que vas pujant l'avinguda direcció França el comerç comença a disminuir.

Figura 46: Fotografia de la part Nord de l'Avinguda de França. Font: Elaboració pròpia el dia 11/06/22 a les 9:00h

Figura 47: Fotografia de la part Sud, la més propera a la frontera, de l'Avinguda de França. Font: Google Maps.

4.Relacions transfrontereres

Les relacions transfrontereres són aquelles que es produeixen quan hi participen agents de cada costat de la frontera, és a dir, quan es produeix un o diversos nexes entre agents de totes dues bandes. En el nostre cas de treball les relacions transfrontereres es duen a terme entre la Catalunya del Nord (França) i Catalunya, sobretot ens centrarem en els municipis d'estudi de la Jonquera i Le Perthus, però també es tindrà en compte tot l'espai Català Transfronterer.

En els espais transfrontereres s'hi esdevenen multitud de relacions i projectes transfrontereres, la majoria legals, però alguns també d'il·legals, com l'estraperlo de productes com el tabac. Per exemple, el dia 9 de gener de 2021 la Policia local de la Jonquera va aturar un vehicle amb matrícula francesa, en revisar-lo van descobrir que transportava de manera il·legal 1.280 paquets de tabac. (Emporda.info)

4.1 Relacions transfrontereres en que la Jonquera o Le Perthus, o bé tots dos, hi participen

Seguidament, s'exposaran alguns exemples de relacions o projectes en que la Jonquera o Le Perthus, o bé tots dos, hi participen.

A) Albera Transfronterera.

Nom projecte / tipus de relació transfronterera	En què consisteix?	Participants
Albera Transfronterera	Diferents propostes i activitats esportives i culturals que tenen lloc en els municipis de la Jonquera i el Voló (Le Boulou) per donar a conèixer la cultura i la natura del terme. Segons la Regidora de Promoció Econòmica, Comerç i Turisme de l'Ajuntament de la Jonquera: "El projecte 'L'Albera Transfronterera' neix amb l'objectiu de reforçar els lligams amb els municipis veïns. La nostra voluntat és desdibuixar la línia de frontera i gaudir sense barreres del preuat entorn natural que ens envolta" (InfoJonquera.Cat)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ajuntament de la Jonquera ❖ Associació Aux Sources du Boulou (El Voló) ❖ Ajut econòmic de la Generalitat de Catalunya

Figura 48: Taula informativa sobre el projecte "Albera Transfronterera" Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'InfoJonquera.Cat i Web oficial Ajuntament de la Jonquera

El projecte de cooperació vist a la figura 46, se centra a promocionar l'atractiu natural i cultural de la Jonquera i el Voló, municipi de la Catalunya Nord. Aquests dos municipis que es troben a banda i banda de la frontera han unit forces per apropar el patrimoni natural i cultural en els turistes i a la gent local que n'estigui interessada.

B) Escola Transfronterera Multilingüe de Le Perthus.

Nom projecte / tipus de relació transfronterera	En què consisteix?	Participants
	A l'escola transfronterera multilingüe de Le Perthus hi assisteixen 80 alumnes de	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ajuntament Le Perthus ❖ Ministère de

<p>Escola Transfronterera Multilingüe de Le Perthus</p>	<p>nacionalitat espanyola i francesa que viuen en tots dos cantons de la frontera. Segons les dades del Resum de l'any escolar 2012 un 20% són hispanoparlants, 20% són catalanoparlants, i un 60% són francofons. (Padlet Escola Transfronterera Multilingüe de Le Perthus)</p> <p>El projecte escolar segueix les indicacions de "l'Éducation Nationale Française" però de forma bilingüe amb el Català. A partir dels 3 anys fins als 6 anys es comença amb l'aprenentatge del català per després iniciar l'espanyol (Padlet Escola Transfronterera Multilingüe de Le Perthus)</p>	<p>l'Education nationale</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Conseil Régional de Languedoc Roussillon ❖ Estudiants de les dues bandes de la frontera.
--	---	--

Figura 49: Taula informativa sobre el projecte Escola Multilingüe de Le Perthus Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padlet de l'escola

El segon projecte tracta l'Escola Transfronterera de Le Perthus que acull alumnes dels 3 fins als 11 anys. El projecte està impulsat pel Ministeri d'educació francès, el consell regional del Llenguadoc-Rosselló i l'ajuntament de Le Perthus.

A la figura 48, veiem un exemple de programació per assolir les competències de francès i català mitjançant diferents temàtiques i projectes. Per exemple, la temàtica de l'ós (l'ours) compta amb el suport en francès del documental "l'ours", la cançó "Cinq petits ours" i el llibre infantil " Boucle d'or". El suport en català hi ha el conte infantil "La rínxols d'or" i "El Molt petit s'ha perdut" entre altres.

	Thèmes, projets	Compétences	Supports en français	Supports en catalan	Structures langagières, vocabulaires, ...	Structures langagières, vocabulaires, ...	Pôle culturel
Période 5	L'ours/L'òs	Faire le lien entre les personnages principaux de différents albums. Savoir décrire des personnages. Connaître la vie d'un animal: l'ours Différencier un personnage d'album et l'animal lui même	L'ours (documentaire) Boucle d'or Cinq petits ours	-Sempre pots comptat amb el teu pare. -La Rinxols d'Or -El Molt petit s'ha perdut -Esmorzar amb els ossos -L'òs i els colors -L'òs bru	Voc :Les animaux de la montagne utiliser les temps du passé, du futur exprimer ses goûts en les justifiant	La familia: el pare, la mare i el bebe La casa: la porta d'entrada, la cuina, la taula, el got, el plat, la cullera, la cambra, el llit Els óssos: l'òs, l'òssa, l'òsset, el seu menjar i la seva vida	
	La montagne	Préparer une sortie raconter, redire, évoquer des événements vécus	Sortie au Parc animalier des Angles				
	La préhistoire/ Préparer un spectacle	Découvrir un époque passé, l'évoquer découvrir et utiliser le vocabulaire lié à cette période décrire une oeuvre donner un mode opératoire, une « recette »	Cromignon La petite fille des cavernes divers documentaires les peintures rupestres	Joan Petit (chant traditionnel sobre el cos)	Voc : autour de la préhistoire, (animaux, mode de vie, arts) Utiliser les temps du passé et les connecteurs temporels utiliser la comparaison, le conditionnel (Si ...)	Vocabulaire: el cos, les diferents parts (anomenar) Verbes d'actions: toca, balla...	Histoire : la préhistoire

Figura 50: Exemple de programació per assolir les competències de Francès i Català del curs 2010-2011 Font: Padlet de l'escola.

Totes les institucions participants són franceses, però alguns estudiants que hi estudien són del cantó català de la frontera, és aquí on s'esdevé la relació transfronterera, amb el fet que hi atenguin alumnes de les dues bandes. L'escola imparteix classes des del curs "Maternelle" fins al "CM2" que a l'escola catalana equivaldria de P3 a cinquè de primària.

L'escola comença a les 9h del matí fins a les 12h que comença el temps per dinar. L'escola ofereix un servei de menjador per les famílies que ho necessitin amb un preu d'uns 40 euros al mes. Les classes es reprenen a la 13:20h fins a les 16:30h. També s'ofereix un servei d'acollida de 7:50h a 9h i de 16:30h a 18h, però només per les famílies que treballin, aquest servei és gratuït. (Padlet Escola Transfronterera Multilingüe de Le Perthus)

C) Relations commerciales de caire personal

Nom projecte / tipus de relació transfronterera	En què consisteix?	Participants
RELACIONS TRANSFRONTERERS DE	Segons l'entrevista a l'habitant de Le Perthus (França) és molt comú que es facin les compres al barri del	❖ Habitants de Le Perthus ❖ Comerç de la

TIPOLOGIA COMERCIAL	Portús català o bé a la Jonquera, ja que hi ha més oferta comercial. El mateix fet passa amb la resta d'habitants de la Catalunya Nord que travessen la frontera expressament per fer compres a la Jonquera.	Jonquera ❖ Habitants de la Catalunya Nord
----------------------------	--	--

Figura 51: Taula d'informació sobre les relacions transfrontereres de tipologia comercial. Font: Elaboració pròpia mitjançant les dades recollides a les entrevistes i al treball de camp.

Aquesta relació és de caràcter personal i no institucional, ja que els participants són els habitants de Le Perthus, i la resta de la Catalunya Nord, que travessen la línia divisòria per fer les compres en el cantó català gràcies a la gran oferta i a la diferència de preu amb França. Aquesta relació ha estat explicada per un dels habitants de Le Perthus a l'entrevista realitzada. Aquest va expressar com és molt normal entre els veïns del poble fer les compres en el cantó català davant la poca oferta en el seu propi municipi.

D) Museu dels exiliats (MUME) i Mémorial du camp d'Argelès-sur-Mer

Nom projecte / tipus de relació transfronterera	En què consisteix?	Participants
MUSEU MEMORIAL DE L'EXILI (MUME) I MÉMORIAL DU CAMP D'ARGELÈS-SUR-MER	El Museu memorial de l'Exili de la Jonquera va néixer juntament em el Memórial du camp d'Argelès-sur-Mer. Aquestes dues iniciatives transfrontereres de memòria històrica es van associar per poder rebre l'ajut econòmic INTEREG i poder portar-se a terme. (Pujol, E. Revista Mirmanda, Núm 4, p. 78)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Muséum Memorial de l'Exili (la Jonquera) ❖ Departament dels Pirineus Orientals ❖ Mairie Argelès-sur-Mer ❖ Les archives Nationales ❖ Mémorial du Camp de Rivesaltes ❖ Maternitat d'Elna.

Figura 52: Taula d'informació sobre el MUME i el Mémorial du camp d'Argelès -sur-Mer. Font: Elaboració pròpia.

Amb aquests projectes de caràcter cultural i memorial sobre el camp de refugiats d'Argelers i el Museu Memorial de l'Exili (MUME) de la Jonquera, s'estableix un vincle transfronterer que dona impuls en aquests projectes de memòria història.

4.2 Relacions transfrontereres de l'Espai Català Transfronterer

A part de les relacions més concretes vistes anteriorment, a dins l'Espai Català Transfronterer en general s'hi produeixen una multitud de projectes i relacions transfrontereres. A la pàgina web de l'Espai Català Transfronterer si recullen diferents projectes de caràcter institucional passats i actuals que es porten a terme en aquest espai. Aquest estan organitzats segons la seva temàtica que pots ser:

- a) Accions culturals (al voltant d'uns 48 projectes)
- b) Desenvolupament socioeconòmic i formació (al voltant d'uns 60 projectes)
- c) Joventut, esports (un total de 16 projectes)
- d) Medi ambient i desenvolupament sostenible (un total de 29 projectes)
- e) Salut i accions socials (9 projectes)
- f) Turisme i patrimoni. (33 projectes)

Els projectes de la figura següent són de caràcter transfronterer i tots tenen lloc dins l'Espai Català Transfronterer, alguns són de tipus institucional, és a dir, promogudes per les institucions, i altres de caràcter associatiu com "Esborrem la frontera". Els següents projectes han sigut els escollits degut a la seva rellevància i impacte sobre el territori.

Altres relacions i/o projectes que es produeixen dins l'Espai Català Transfronterer		
Nom projecte / relació transfronterera	En què consisteix?	Participants
JOGUETS I GÈNERE UN PROJECTE TRANSFRONTE	Projecte es de caràcter educatiu. Consisteix en "desenvolupar una exposició itinerant amb materials didàctics que el Museu del Joguet de Catalunya posarà a l'abast de tots els centres educatius de Catalunya Nord per posteriorment facilitar-la a tots els centres	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Centre de Formació Professional Català (CFPC) ❖ Escoles associatives de la Catalunya Nord La Bressola

<p>RER</p>	<p>educatiu de l'àmbit cultural català'' (El PORTAL - Catalunya Nord Digital, 2021)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Museu del Joguet de Catalunya (Figueres) ❖ Subvencionat per la Generalitat de Catalunya i el Departament dels Pirineus Orientals
<p>ESBORREM LA FRONTERA</p>	<p>Col·lectiu d'activistes que realitza accions i iniciatives que tenen com a objectiu obrir els passos fronterers, per eliminar la frontera. Segons l'entrevista amb un dels activistes: " La constitució del col·lectiu és a partir del tancament dels passos fronterers secundaris entre l'Alt Empordà i la Cerdanya i el Vallespir, el Rosselló i l'Alta Cerdanya, el gener de 2021 per ordre del Prefecte dels Pirineus Orientals. El mes de febrer del 2021 es constitueix a partir de la iniciativa d'entitats de Catalunya Nord"</p> <p>A la nota de premsa de col·lectiu s'exposa que: "l'impacte que té el tancament de la carretera (del coll de Banyuls): per l'activitat agrícola impedit que treballadors accedeixin a l'altre costat de la frontera, especialment ara que s'acosta la verema; per l'activitat econòmica, dificultant el comerç entre els dos vessants i per l'activitat turística fent inviable una via d'especial interès." i " s'ha incidit en desmentir els arguments en què es fonament l'ordre de tancament: la lluita antiterrorista i contra la immigració il·legal".</p> <p>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Els seus membres pertanyen a estitats i organitzacions sociopolítiques, culturals i ajuntaments de les dues vessants de l'Albera.

		
<p>RELACIÓ DE COOPERACIÓ ENTRE LA POLICIA ESPANYOLA I LA GENDARMERIE</p>	<p>El punt fronterer entre la Jonquera i Le Perthus se'l considera com un "punt negre" per les falsificacions de productes de marca i les drogues, degut això les administracions i serveis policials dels dos cantons han de treballar plegats per fer-hi front.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Gendarmerie ❖ Policia Espanyola
<p>FONAMENTS PER LA CREACIÓ DE LA XARCA DE COOPERACIÓ D'ACTORS TURÍSTICS TRANSFRONTERERS DE L'EUROREGIÓ CATALANA (CATTEC)</p>	<p>Segons la web oficial de l'Eurodistricte.cat, el projecte té com a objectiu la "constitució d'una xarxa transfronterera de turisme sostenible. L'enfocament és un turisme ètic i a escala humana que tingui un impacte econòmic sobre l'espai Eurodistricte" (Eurodistricte.cat)</p> <p>Any de realització 2015.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Turisme Rural de Girona ❖ Gîte de France (organització que qualifica la qualitat dels albergs, apartaments i hostals de França) ❖ Co-finançat pel Consell Departamental dels Pirineus Orientals i la Casa de la Generalitat a Perpinyà
	<p>El projecte, segons el consistori de la Jonquera vol: "Millorar els sistemes</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Departament d'Interior de la Generalitat

<p style="text-align: center;">PROJECTE COOPEREM</p>	<p>conjunts d'informació a banda i banda dels Pirineus i la prevenció del risc d'incendi i emergències a través de la gestió de la interfase urbana forestal la Jonquera-el Perthus'' (Web Oficial de l'Ajuntament de la Jonquera,)</p> <p>El projecte té una àrea de treball molt extensa. No només se centra a la Jonquera i Le Perthus sinó part del Territori Català Transfronterer. D'acord amb el Departament d'Interior ''Es un projecte que té per objectiu principal el desenvolupament d'una política compartida en matèria de prevenció i gestió del risc d'incendis a la zona transfronterera''. (Interior.gencat.cat)</p> <p>El projecte té multitud de participants de totes dues bandes, inclús el mateix ajuntament de la Jonquera, ja que es considera un punt estratègic per portar endavant aquest projecte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Departament d'Interior ❖ Diputació de Girona ❖ Ajuntament de la Jonquera ❖ Service Départemental d'Incendie et de Secours des Pyrénées-Orientales (SDIS66) ❖ Associat el Service Départemental d'Incendie et de Secours des Pyrénées-Atlantiques. ❖ Conseil Départemental des Pyrénées-Orientales ❖ Office National des Forêts (ONF) ❖ Syndicat Intercommunal à Vocation Unique des Albères
---	---	--

Figura 54: Taula d'informació sobre projectes transfronterer que tenen lloc a l'Espai Català Transfronterer Font: Elaboració pròpia mitjançant les dades de la Web Oficial de l'Ajuntament de la Jonquera i la web del Departament d'Interior.

5. Anàlisi i Resultats

En el següent apartat es portarà a terme l'explicació dels resultats adquirits mitjançant l'anàlisi de totes les dades recollides amb el treball de camp, el qüestionari, les entrevistes, les dades estadístiques i la recerca bibliogràfica. Així doncs, una vegada s'ha analitzat tota la informació recollida, és el moment d'extreure els resultats relacionats amb els nostres objectius.

5.1 Taules comparatives dels serveis oferts a la Jonquera i Le Perthus

Per començar, veurem les taules comparatives de diferents serveis dels dos municipis. Aquestes, són una bona eina que ens ajuden a analitzar les dues localitats amb més precisió i veure les diferències de desenvolupament socioeconòmic que presenten.

En primer lloc, farem una comparació dels serveis educatius, culturals, de lleure i de sanitat que tots dos municipis ofereixen. La informació següent ha estat recollida a partir del treball

de camp, les entrevistes i la recerca en línia. Aquesta taula ens serveix per saber si els dos municipis ofereixen els mateixos serveis o bé tenen alguna mancança.

		la Jonquera	Le Perthus
EDUCACIÓ, CULTURA, LLEURE I SANITAT	Llar d'Infants Municipal	Sí, Llar d'infants Terra de Vents	No
	Escola Primària i secundària	Sí, CEIP Josep Peñuelas del Rio i IES La Jonquera.	Sí Escola primària transfronterera Multilingüe du Perthus (fins els 11 anys) No hi ha Institut Educació secundària a Ceret.
	Biblioteca pública	Sí, Biblioteca Carles Bosch de la Trinxeria	No
	Casal d'estiu	Sí, Juliol i Agost.	Sí, només al mes de Juliol.
	Casal d'avis - Llar del Jubilat	Sí, Casal d'avis Can Laporta	No
	Escola Municipal de Música	Sí, Escola de Música la Jonquera.	No
	Punt d'Informació Juvenil	Sí	No
	Associacions de caràcter esportiu	Sí	Sí, Union Sportive Perthusienne
	Centre d'atenció primària (CAP)	Sí Centre d'Atenció Primària Doctor Subirós.	Consulta doctor Rubbo Maria Silvia Infirmiers – Action Santé.
	Farmàcia	Sí, Farmàcia Escutia	Sí, Farmàcia Martí
	Polícia local	Sí	Sí
	Oficina de Turisme	Sí	Sí

*Figura 55: Taula comparativa dels serveis de cultura, educació, lleure i sanitat que s'ofereixen a la Jonquera i Le Perthus
Font: Elaboració pròpia.*

Com hem vist a la figura 55, Le Perthus ofereix menys serveis que el municipi de la Jonquera. Per exemple no disposa de biblioteca pública, ni Institut d'educació secundària. A més a més,

en aquesta taula se'ns presenta una primera relació transfronterera. Aquesta és l'establerta per l'escola primària transfronterera multilingüe du Perthus, ja que hi estudien alumnes de França, però també de Catalunya, els quals travessen la frontera per anar a classe creant una connexió entre els dos costat de la frontera. Així doncs, aquesta taula la podem relacionar amb l'objectiu 'b) Saber si els dos municipis i l'Espai Català Transfronterer han establert o participen en projectes i relacions transfrontereres de caràcter institucional entre governs o bé relacions de caràcter personal i associatives, algunes amb la finalitat de prestar serveis.

La següent figura tracta el sector de dedicació de les empreses:

SECTOR DE DEDICACIÓ DE LES EMPRESES		la Jonquera	Le Perthus
	Agricultura	0	0
	Indústria	3	2
	Serveis	294	50 aproximadament
	Construcció	6	0

Figura 56: Taula comparativa dels sectors de dedicació de les empreses a la Jonquera i Le Perthus. Font: Elaboració pròpia.

Com veiem a la figura 56, el sector que més d'estaca en tots dos municipis és del dels serveis. La diferència rau en el fet que la Jonquera té 294 empreses i establiments dedicats a aquest sector, i per contra, Le Perthus només en té una cinquantena. Amb aquesta taula veiem que la Jonquera ha utilitzat el sector serveis per tirar endavant el seu desenvolupament socioeconòmic, també ho ha fet Le Perthus però de forma més molt més discreta.

El fet que el sector serveis sigui el més desenvolupat no és una casualitat. Com s'ha explicat anteriorment durant el treball, això ve portat per la presència de la frontera i de la xarxa viària. Pel fet que és un lloc de pas amb un gran volum de trànsit consegüentment el sector serveis ha crescut més que els altres. Aquesta taula la podem relacionar amb l'objectiu plantejat inicialment 'a) Estudar quina influència exerceix la frontera a l'hora d'ordenar i planificar el territori dels dos municipis escollits i quins factors hi han contribuït''.

La següent taula exposa els establiments turístics que hi ha en els dos municipis. Cap dels dos municipis tenen càmpings ni establiments de turismes rurals, però sí que tenen entre 3 i 4 habitatges turístics / Airbnb i hotels. La Jonquera compta amb 11 hotels i Le Perthus només amb 1.

		la Jonquera	Le Perthus
ESTABLIMENTS TURÍSTICS	Hotels	11	1
	Càmpings	0	0
	Turisme Rural	0	0
	Habitatges turístics / Airbnb	3	4

Figura 57: Taula comparativa dels establiments turístics a la Jonquera i Le Perthus. Font: Elaboració pròpia.

Finalment, l'última taula tracta el nombre de botigues, supermercats, hipermercats i restauració dels dos municipis. Veiem com la Jonquera ofereix una oferta molt més ampla que Le Perthus. Recordem que segons les dades extretes de l'INSEE i el treball de camp, Le Perthus no té cap botiga, supermercat o hipermercat que sigui alimentari. Pel que fa a la restauració, la Jonquera ofereix més del doble de restaurants, bars i cafeteries que Le Perthus.

		la Jonquera	Le Perthus
BOTIGUES, SUPERMERCATS I HIPERMERCATS	Botigues, supermercats i hipermercats	80	22
RESTAURACIÓ	Bars, cafeteries i restaurants	40	10

Figura 58: Taula comparativa de botigues supermercats i hipermercats, i de restauració de la Jonquera i Le Perthus Font: Elaboració pròpia.

Aquesta última taula, la podem relacionar amb l'objectiu "d) Estudiar quin impacte han tingut els grans centres comercials de la Jonquera en el petit comerç tradicional i alhora saber si aquest també han afectat en el sector comercial de Le Perthus", ja que ens mostra com la Jonquera té una oferta molt més elevada de serveis i, per tan, fa molta competència contra Le Perthus.

5.2 Resultats

En el següent apartat s'exposen els resultats adquirits a partir de les enquestes, els quals es poden veure representats en els gràfics, les entrevistes, el treball de camp, les dades estadístiques i la resta de procediments i informació que s'han utilitzat i adquirit al llarg del treball.

➤ **La presència i influència de la frontera en el desenvolupament**

Com ja s'ha establert al llarg del treball tant la Jonquera com Le Perthus són dos municipis de frontera, la seva localització estratègica ha contribuït en el seu desenvolupament soci econòmic i urbanístic. Ho explica l'alcalde de la Jonquera a la primera entrevista: " tenir una frontera ens representa ser un punt estratègic a nivell comercial i de serveis".

Pel que fa a la Jonquera, veiem que destaca pel seu desenvolupament comercial basant en una gran quantitat de comerços de grans dimensions localitzats al voltant de l'N-II, un bon exemple és el Centre Comercial-Outlet de 18.000 m², ja esmentat a l'àrea d'estudi. Tanmateix, a Le Perthus veiem que el seu desenvolupament comercial no s'ha fet mitjançant grans superfícies, sinó que ha utilitzat la seva morfologia urbana tradicional, és a dir, tots els serveis s'ofereixen en els baixos dels habitatges localitzats al llarg de l'Avinguda de França que travessa el municipi de punta a punta.

Amb la forma que s'ha desenvolupat el sector comercial i de serveis en els dos municipis veiem la primera diferència: la Jonquera ho ha fet mitjançant grans superfícies construïdes al llarg de l'N-II, és a dir, als afores del seu nucli antic. En canvi, Le Perthus ha utilitzat la seva morfologia urbana tradicional sense construir grans àrees comercials.

Una de les semblances que presenten els dos municipis es que segons les entrevistes fetes a les dues localitats, els seus habitants manifesten que l'oferta comercial està enfocada cap a els visitants i no pas cap a la gent local, "Aquestes botigues grans estan pensades pels francesos que baixen a comprar, no pas per nosaltres, de vegades hi anem, però no cada dia", diu una entrevistada de la Jonquera i " Tot el comerç està enfocat als turistes que passen" segons l'entrevistat a Le Perthus.

D'acord amb les entrevistes podem intuir que hi ha un cert mal estar entre la gent local dels dos municipis. A la Jonquera les grans superfícies comercials estan pensades per un client francès i no pas per la gent del municipi. Aquesta informació la reafirma l'alcalde "Els clients a qui va dirigida la variada oferta comercial de la Jonquera, en un percentatge molt elevat, son sobretot els ciutadans de la Catalunya Nord, amb residència a poblacions situades en un radi d'uns 100 km aproximadament". Es Normal que els habitants de la Jonquera es puguin sentir "descuidats" si la gran majoria de l'oferta no va dirigida a ells, a més a més, a l'entrevista afegeixen que "el centre del poble han tancat molts comerços petits de tota la vida". Aquest fet ho corrobora l'ajuntament en el Pla de desenvolupament del municipi dient

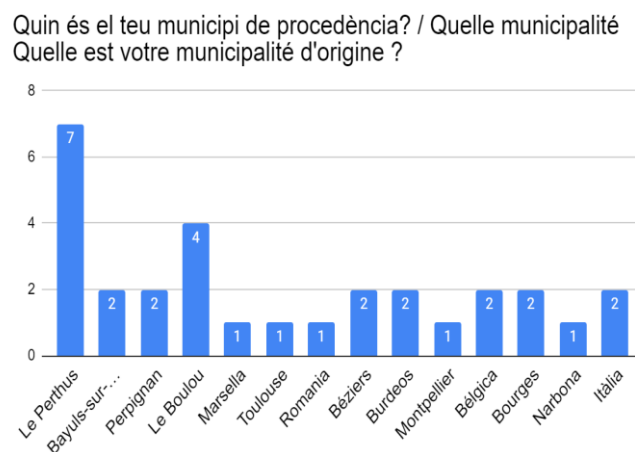
que “ la situació del comerç al casc antic ha tendit clarament a empitjorar, fruit d'una pèrdua considerable d'establiments comercials i una davallada en la qualitat de l'oferta”.

A part, veiem que la Jonquera presenten dues situacions comercials diferenciades: la del voltant de l'N-II, amb les grans superfícies, i la del nucli del municipi amb un comerç senzill i “descuidat” segons les entrevistes.

Hem comentat que segons l'alcaldeessa, molta gent que va a la Jonquera és de la Catalunya Nord. D'acord amb els resultats de l'enquesta feta a la Jonquera veiem que a la figura 59, 13 dels 30 enquestats provenen de la Catalunya Nord (Le Boulou, Perpignan, l'Albera, Ceret i Elna) la resta d'enquestats provenen de Catalunya, 6 dels quals de la mateixa Jonquera, altres municipis francesos i 3 dels enquestats de països com Bulgària i Romania.

Figura 59: Resultat exemplificat en gràfic de barres de la pregunta de l'enquesta “Quin és el teu municipi” feta a la Jonquera **Font:** Elaboració pròpia

Figura 60: Resultat exemplificat en gràfic de barres de la pregunta de l'enquesta “Quin és el teu municipi” feta a Le Perthus. **Font:** Elaboració pròpia.

Una situació semblant passa a Le Perthus. Com podem veure a la figura 60, 7 dels 30 enquestats són del mateix municipi, 8 són de la Catalunya Nord (Le Boulou, Perpignan i Bayuls-sur Mere), altres municipis de França com Narbona o bé d'altres països com Romania, Bulgària, Bèlgica o Itàlia.

Segons l'enquesta, tots dos municipis reben visitants d'altres indrets propers com els municipis de la Catalunya Nord o municipis veïns de Catalunya, com Agullana a l'Alt Empordà. Però també d'altres països com Itàlia, Bulgària, Bèlgica i Romania. En el moment de l'enquesta, al preguntar en els enquestats provinents d'aquests països el perquè es trobaven en aquell moment

a la Jonquera o a Le Perthus, tots 8 van respondre que estaven de pas pel municipi, ja que la seva feina és ser transportista de mercaderies.

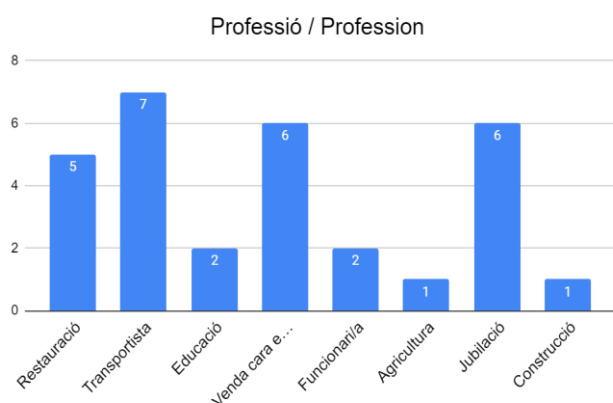

Figura 61: Resultat exemplificat en forma de gràfic de barres de la pregunta de l'enquesta sobre la professió de l'enquestat a la Jonquera. Font: Elaboració pròpia

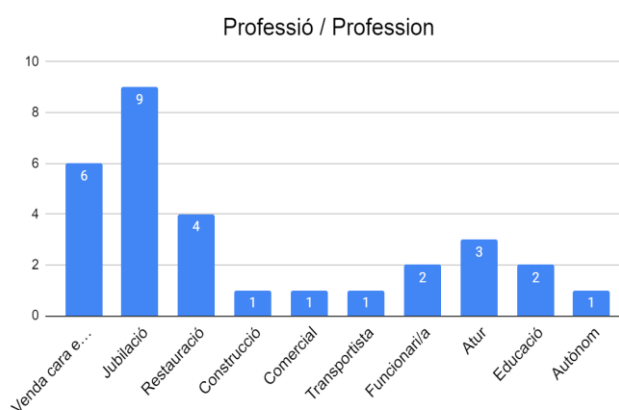

Figura 62: Resultat exemplificat en forma de gràfic de barres de la pregunta de l'enquesta sobre la professió de l'enquestat a Le Perthus. Font: Elaboració pròpia

A les figures superiors, la 61 i 62, veiem les professions dels 60 enquestats. Com hem dit abans, 8 dels enquestats són transportistes, 7 dels quals es trobaven a la Jonquera i 1 a Le Perthus. La resta d'enquestats tenen professions varies de restauració, venda cara el públic, funcionariat o bé ja tenen la jubilació.

Segons els resultats a la pregunta "Per quins motius vens a la Jonquera" (figura 63) veiem que un 43,3% dels 30 enquestats van aprofitar el seu pas pel municipi per comprar, reafirmant que la Jonquera es un lloc de pas, però que al mateix temps els seus visitants es queden a comprar gràcies a la gran oferta comercial, la següent resposta més votada amb un 33,3% va ser: "he vingut a la Jonquera expressament a comprar". Al fer la mateixa pregunta del qüestionari a Le Perthus (figura 64), la resposta més escollida entre els 30 enquestats va ser: "Estic de pas" amb un 43,3%.

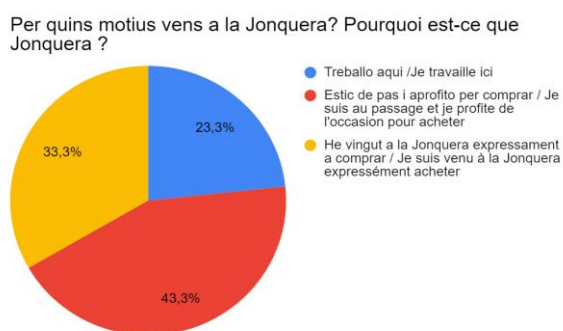

Figura 63: Resultat exemplificat en forma de gràfic circular a la

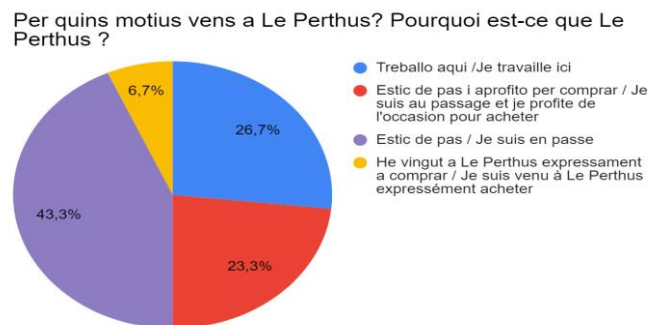

Figura 64: Resultat exemplificat en forma de gràfic circular a la

Si comparem les respostes d'aquesta última pregunta, veiem que encara que tots dos municipis són de pas, ja que per la seva localització es inevitable no passar-hi si es vol travessar la frontera per aquell punt en concret, la diferència està en el fet que Le Perthus, com que no té una oferta comercial tan elevada i variada com la Jonquera no exerceix de pol d'atracció comercial.

Pel que fa a Le Perthus podríem dir que és un lloc on els viatgers, transportistes i turistes s'hi aturen per fer un descans però aquests no tenen la intenció de comprar, i si ho fan compren en el barri del Portús català, ja que només han de creuar el carrer. Un 23,3% dels enquestats van dir que aprofitarien la seva estada a Le Perthus per comprar i només 6,7% van expressar que havien vingut expressament a Le Perthus per fer compres. En canvi, la Jonquera un total de 33,3% dels enquestats havien anat al municipi amb la intenció de comprar. Amb aquest fet veiem una dinàmica semblant, però amb matisos, tots dos municipis són de pas però la Jonquera, com que té un comerç més atractiu i potent, té capacitat per atraure més gent. Segons l'alcaldeessa "Uns 15.000 autobusos visiten la Jonquera exclusivament per fer compres" reafirmant la teoria que la Jonquera es un pol d'atracció comercial.

Respecte a Le Perthus, veiem que no pot fer front a la gran oferta que hi ha al Portús català ni a les grans superfícies de la Jonquera. El municipi "s'ha quedat estancat, no podem competir", diu l'entrevistat, "no podem competir amb el supermercat que hi ha al Portús, ni amb l'outlet ni amb la multitud de supermercats, que són molt grans, de la Jonquera. Ara Le Perthus només serveix per aparcar el cotxe i anar a comprar en el cantó català". A part del comerç, Le Perthus tampoc té gran oferta de serveis pels seus habitants, no té escola de música municipal, ni Institut d'Educació secundària, ni de llar d'infants municipal. La població de Le Perthus ha de recórrer a altres municipis per cobrir algunes de les necessitats bàsiques, "a fer les compres al Portús català o a la Jonquera i a l'institut a Ceret" diu l'entrevistat.

Tant el desenvolupament de comercial de la Jonquera amb les grans àrees comercials i de serveis al voltant de l'N-II, com el petit comerç de Le Perthus ha estat creat gràcies a la seva proximitat amb la frontera. És a dir, el desenvolupament socioeconòmic dels dos municipis ha estat fet sota la influència de la frontera, per tant, després d'haver recollit la informació necessària amb les enquestes, el treball de camp i les entrevistes, podem posar a la frontera com a agent que ha participat en la planificació i ordenació dels dos municipis.

Les dues localitats, encara que presentin característiques comercials i urbanístiques diferents tenen a la frontera com a element comú vertebrador del seu desenvolupament. És a dir, el seu desenvolupament ha estat configurat sota la influència de la línia fronterera i dels fluxos transfronterers. La frontera, juntament amb les xarxes viàries de comunicació (N-II i AP-7), ha estructurat i modificat el paisatge, i com que és un lloc de pas amb un alt volum de viatgers ha comportat l'aparició de serveis com la prostitució i altres activitats típiques de frontera com el contraban. A França, la prostitució està prohibida així que els francesos creuen la frontera cap a la Jonquera convertida en un punt de referència per aquests serveis. D'acord les entrevistes a dos habitants del municipi, aquesta activitat no agrada gaire, ja que se'n deriven altres problemes com les drogues, okupació d'habitatges buits per portar a terme aquest servei il·legalment i altres problemes. Segons l'alcaldeessa, com que la Jonquera es un municipi de frontera s'ha d'entendre i acceptar que per culpa de la seva localització estratègica comportarà certs problemes que altres municipis no tindran, com la prostitució, el contraban o les falsificacions de productes, entre altres aspectes que comporta tenir una frontera estatal en el teu municipi.

- **Relacions transfrontereres**

Amb el fet de les compres transfrontereres hi trobem una de les relacions transfrontereres que es porten a terme en els nostres municipis d'estudi. Com s'ha comentat a l'apartat del treball corresponent de relacions transfrontereres, el comerç es una d'elles, ja que es crea un nexa entre els compradors, la majoria de la Catalunya Nord (França) i el comerç Català. Els compradors venen atrets per la diferència de preu, sobretot del tabac, i la gran varietat d'oferta que troben en els comerços del cantó català. Amb relació al comerç els habitants de Le Perthus també creen un nexa transfronterer quan aquests travessen la frontera per realitzar les compres bàsiques en el barri jonquerenc del Portús a causa de la insuficiència comercial del seu municipi.

Un altre nexa entre les dues bandes de la frontera està creat per l'Escola Multilingüe Transfronterera de Le Perthus. Com hem dit anteriorment, hi estudien alumnes dels dos cantons de la frontera creant un flux d'estudiants catalans que travessen la frontera cap a Le Perthus. Amb el fet de travessar la frontera pel simple fet d'anar a comprar o bé a estudiar veiem un canvi d'ús de la frontera en comparació 80 anys enrere quan en acabar la Guerra Civil Espanyola milers de republicans van haver de travessar-la per exiliar-se a França en els camps

de refugiats. Ara la frontera és travessada per raons lúdiques, comercials i laborals, abans per fugir del Règim.

Les relacions transfrontereres no només es porten a terme en aquests dos municipis, evidentment també hi ha relacions transfrontereres que transcorren a altres parts de l'Espai Català Transfronterer. Les relacions poden ser de caràcter institucional com el projecte "Cooperem" que vol millorar la connexió i la resposta dels bombers i agents rural davant del risc d'incendi a la zona, o relacions de caràcter més associatiu com el col·lectiu d'activistes "Esborrem la Frontera" on hi participen habitants de les dues bandes de la frontera. El seu objectiu és realitzar accions diverses per manifestar la seva contrarietat envers la frontera i fer palesa la seva ideologia que la frontera és un límit imposat que separa un territori comú.

Amb les relacions transfrontereres, sobretot amb el fet que la frontera és travessada dia a dia per milers de persones, no només transportistes sinó gent local que necessita desplaçar-se a l'altre cantó per raons bàsiques, veiem que encara que hi hagi una frontera política estatal que marca la divisió de dos països, el territori que separa no està pas aïllat un de l'altre, ja que s'hi produeixen multitud de connexions diàries com: intercanvis comercials, educatius, socials i culturals, entre d'altres, que creen nexes entre el territori sense tenir en compte que una frontera el divideix.

5.3 Anàlisi DAFO

Amb totes les dades recollides al llarg del treball, és necessari elaborar un anàlisi DAFO per poder veure quines debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats presenten els dos municipis.

El DAFO ens ajuda a veure quin paper té la presència de la frontera en la planificació dels dos municipis, com s'ha estructurat el sector serveis i de restauració i quin impacte tenen aquests en el municipi.

Anàlisi DAFO la Jonquera	
Debilitats	Amenaces
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Abandonament del centre històric (cases i locals abandonats, okupació, pèrdua del petit comerç etc) ❖ Problemes de falsificació de productes en els comerços del barri 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Manca de turistes que vingui amb l'interès de consumir l'oferta cultural i natural del municipi ❖ Canvi d'hàbits comercials de la població a favor de la compra online

<p>del Portús</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Oferta comercial enfocada al turisme Francès. ❖ Problemes derivats de la prostitució 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Imatge negativa per problemes de drogues, contraban i prostitució que no afavoreix el poble
Fortaleses	Oportunitats
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Intenció per part del consistori i del teixit de comerciants de reanimar nucli històric ❖ Paratge Natural de les Alberes envolta al municipi (atractiu per la pràctica del senderisme i excursionisme) ❖ Pol d'atracció comercial ❖ Preu del tabac inferior que a França (atrau compradors) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Bona localització i comunicació amb les xarxes viàries que uneixen Catalunya, França i la resta d'Europa ❖ Museu de Memorial de l'Exili (MUME) per atraure nous visitants ❖ Bona relació amb municipis de la Catalunya Nord, com El Voló, per continuar treballant i crear noves relacions transfrontereres

Figura 65: DAFO del municipi de la jonquera Font: Elaboració pròpia.

Anàlisi DAFO Le Perthus	
Debilitats	Amenaces
<ul style="list-style-type: none"> ❖ No hi ha tots els serveis necessaris (llar d'infants, institut, biblioteca públic). ❖ Descens de la població. ❖ Descens de la creació de nous comerços ❖ Poca qualitat de l'oferta comercial. ❖ No hi ha comerç d'alimentació ❖ Població nouvinguda que no s'ha acabat d'integrat 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Gran oferta comercial i de serveis de la Jonquera
Fortaleses	Oportunitats

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Escola transfronterera multilingüe Le Perthus atrau estudiants de les dues bandes de la frontera creant una relació transfronterera. ❖ Línia fronterera que passa per el mig del municipi com a referent per atraure turisme interessat en aquestes qüestions. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Oportunitats per establir noves relacions transfrontereres amb altres municipis i així crear vincles nous.
---	--

Figura 66: DAFO de la comuna de Le Perthus Font: Elaboració pròpia.

6. Conclusions

Com a conclusió del treball s'ha de reafirmar que la frontera i els seus fluxos transfronterers han exerceix una gran influència a l'hora de planificar el desenvolupament socioeconòmic dels dos municipis. Per tant, la frontera és l'agent principal ha tenir en compte quan es parla de desenvolupament en els dos municipis. Aleshores podem dir que la hipòstasi plantejada "a) Els dos municipis han planificat i gestionat els seus termes municipals sota la influència de la frontera política" és verídica.

La qüestió és que cada localitat s'ha desenvolupat amb les seves particularitats, la Jonquera ho ha fet amb grans centres comercials al voltant de l'N-2 i Le Perthus, amb una oferta molt més reduïda i comerços senzills, a dins mateix del nucli de la comuna. Així doncs, veiem que la xarxa viària seria el segon agent a tenir en compte a l'hora del desenvolupament. A la Jonquera, segons l'entrevista feta a dos habitants, aquests han manifestat un abandonament del comerç del centre del municipi en vers les grans superfícies comercials a l'N-II, així doncs la hipòtesi inicial de " c) la Jonquera ha donat prioritat al comerç en grans superfícies situades al voltant de l'N-II deixant morir el comerç local tradicional del centre del municipi" la podríem verificar. A més, la Jonquera s'ha aprofitat d'avantatges com el preu més baix del tabac a l'Estat Espanyol per atreure els compradors francesos, en canvi, Le Perthus no té aquesta oportunitat. La Jonquera i Le Perthus sobreviuen gràcies a la seva localització estratègica, les dues viles beuen de la frontera, sobretot la Jonquera, que ha tingut la picardia i les condicions necessàries per crear un imperi comercial que ha salvat la seva economia empobrida amb l'eliminació de les duanes, però que també els ha portat problemes de falsificació de productes i de drogues entre d'altres.

En relació amb la hipòtesi plantejada inicialment " d) La desmesurada oferta comercial de la Jonquera ha deixat en segon pla a Le Perthus." Veiem que també pot ser certa, ja que Le Perthus, no s'ha desenvolupat tant. El municipi ha fet ús de l'avinguda de França (continuació de l'N-II), que travessa el municipi, per oferir el seu comerç i restauració senzilla i de petites dimensions. Amb Le Perthus veiem que aquesta comuna francesa no ofereix comerç d'alimentació, fet vist a les dades de l'INSEE i a les entrevistes, cosa que empeny en els seus habitants a travessar la frontera per fer les compres necessàries.

En travessar la frontera es creen nexes de connexió entre les dues bandes, són les relacions transfrontereres. Com hem dit, n'hi ha una multitud. Per tant, poder dir que la frontera, encara que en la seva naturalesa sigui concebuda com a element de separació i divisió, aquí la podem entendre com a element que separa administrativament dos països, però al mateix temps, crea nexes entre ells dos, i fins i tot, com s'ha manifestat a les entrevistes, per la gent local aquesta divisió no existeix, ja que van d'un cantó a l'altre sense pensar que estan en un territori administratiu diferent. Amb aquest fet veiem que s'estableixen les relacions transfrontereres que havíem plantejat en una hipòtesi inicial la "b) S'estableixen relacions transfrontereres de caràcter social, econòmiques, comercials i polítiques entre els dos costats de la frontera fent que, encara que la frontera estableixi un límit polític, aquest és permeable'.

7. Bibliografia

- Beatrix Haselsberger (2014) *Decoding borders. Appreciating border impacts on space and people*, *Planning Theory & Practice*, 15:4, 505-526.
- Carreras i Candi F. *Geografia general de Catalunya (Vol.V) Província de Girona* per Joaquim Botet i Sisó.
- Casteñer i Feliu (2012) *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, núm. 74, desembre 2012, p. 41-58.
- Compte i Juan s.d. *La Jonquera: Dels inicis de la Restauració a la fi de la primera Guerra Mundial (1875-1918)*
- Compte, Albert (1990) *La Jonquera- Quaderns de la Revista de Girona*, núm 27.
- Joan Tort Donada, Ramon Galindo Caldés et al (2018). *L'articulació geogràfica i jurídica dels municipis fronterers: radiografia de la cooperació en els límits autonòmics entre Catalunya, Aragó i la Comunitat Valenciana*
- Minghi, J. (1991). *From conflict to harmony in border landscapes*. In Rumley, D. & Minghi, J. *The geography of border landscapes, landscapes*, pp. 15-29. London: Routledge.
- Minghi, J. V. (1963). *Boundary Studies in Political Geography*. *Annals of the Association of American Geographers*, 53(3), 407–428.
- Newman, D. (2003). *Boundaries*. In Agnew, J., Mitchell, K. & Tuathail, G. *Ó A Companion to Political Geography*.
- Nogué i Font, J. (1990). *L'ahir i el demà de la frontera gironina*. *Revista de Girona* (140), p. 52 - 56
- Pujol, Enric. (2009) *Projectes culturals transfronterers: el cas de l'exili republicà de 1939*. *Mirmanda: revista de cultura*, Núm. 4, p. 74-84,
- Saberi Pastor, Roser (2016). *Paisatges de frontera dels territoris de pas dels Pirineus: els casos de l'àrea central de l'Espai Català Transfronterer i l'àrea central de l'Eurociutat Basca*.
- Sanguin, A-L. (2015). *Paisagens de fronteira: variações em um importante tema da geografia política*. *Boletim Gaúcho de Geografia* . 42, n.2 : 389-411.

Pàgines web

- Airbnb.es
Disponible a: <https://www.airbnb.es/>
Últim accés: Juliol 2022
- Ajuntament de la Jonquera. *Memòria Pla d'ordenació urbanística municipal de la Jonquera* (2004)

Disponible a: <http://www.lajonquera.cat/media/sites/106/memoria.pdf>
Últim accés: Juliol 2022

- Ajuntament de la Jonquera. Pla de desenvolupament local i comercial de la Jonquera (2018)
Disponible a: http://www.lajonquera.cat/lajuntament/pla-de_govern/
Últim accés: Juny 2022
- Carranco, R (2018) Els Límits: el ‘far west’ de las falsificacions. El País.
Disponible a: https://elpais.com/ccaa/2018/02/03/catalunya/1517679089_267788.html
Últim accés: Maig 2022
- COOPEREM (2018-2021) Departament d’Interior Gencat.
Disponible a: https://interior.gencat.cat/ca/el_departament/accio_exterior_i_ue/projectes_europeus/bombers/projectes_finalitzats/cooperem-2018-2021/
Últim accés: Juny 2022
- Diccionario panhispánico del español jurídico.
Disponible a: <https://dpej.rae.es/>
Últim accés: Març 2022
- Download openstreetmap data for this region: Geofabrik Download Server.
Disponible a: <http://download.geofabrik.de/europe/france.html>
Últim accés: Juliol 2022
- El Portús dona el tret de sortida dissabte a un nou projecte de turisme actiu transfronterer. (2022).
Disponible a: <https://www.infojonquera.cat/noticia/151297/el-portus-dona-el-tret-de-sortida-dissabte-a-un-nou-projecte-de-turisme-actiu-transfronter>
Últim accés: Juny 2022
- Eurodistricte de l’Espai Català Transfronterer.
Disponible a: <http://www.eurodistricte.cat/ca>
Últim accés: Juliol de 2022
- Fonaments per a la creació de la xarxa CATTEC | Eurodistricte.
Disponible a : <http://www.eurodistricte.cat/ca/projectes-cooperacio-transfronterera/turisme-patrimoni/fonaments-la-creacio-de-la-xarxa-cattec>
Últim accés: Juny 2022
- Google maps.
Disponible a: <https://www.google.es/maps/?hl=es>
Últim accés: Juliol 2022
- Institut d’estadística oficial de Catalunya IDESCAT.
Disponible a: <https://www.idescat.cat/>
Últim accés: Juliol 2022

- Institut nationale de la statistique et des études économiques INSEE.
Disponible a: <https://www.insee.fr/fr/accueil>
Últim accés: Juny 2022
- Instituto Nacional de Estadística INE.
Disponible a: <https://www.ine.es/>
Últim accés: Juliol 2022
- Juguets i gènere un projecte transfronterer - El PORTAL - Catalunya Nord Digital. (2021).
Disponible a: <http://www.catnord.cat/catalunya-nord/1181-juguets-i-genere-un-projecte-transfronterer>
Últim accés: Juny 2021
- La Jonquera, el gran burdel francès en suelo español: una prostituta por cada 10 habitantes. (2018).
Disponible a: https://www.lespanol.com/reportajes/20180107/jonquera-burdel-frances-suelo-espanol-prostituta-habitantes/275222929_0.html
Últim accés: Juny 2022
- La Policia Local de la Jonquera intercepta un vehicle amb 1.820 paquets de tabac. (2021).
Disponible a: <https://www.emporda.info/successos/2021/01/14/policia-local-jonquera-intercepta-vehicle-50724793.html>
Últim accés: Maig 2022
- Padlet. Une école multilingue pour des élèves plurilingues à l'Ecole du PERTHUS.
Disponible a: https://padlet.com/ce_cardie1/66EcPERHUSplurilingue
Últim accés: Juliol 2022
- Pàgina web InfoJonquera.Cat.
Disponible a: <https://www.infojonquera.cat/>
Últim accés: Maig 2022
- Pàgina web oficial de l'Ajuntament de la Jonquera.
Disponible a: <http://www.lajonquera.cat/>
Últim accés: Juliol 202
- Reitel, B. (2005). Frontera - HyperGeo.
Disponible a: <https://hypergeo.eu/frontera/?lang=es>
Últim accés: Juny 2022
- Reitel, B. (2006). Ciudad fronteriza - HyperGeo.
Disponible a: <https://hypergeo.eu/ciudad-fronteriza/?lang=es>
Últim accés: Juliol 2022
- Servei de consulta del Cens d'establiments comercials de Catalunya (CECC).
Disponible a <https://censcomerc.empresa.gencat.cat/#/inici>
Últim accés: Juny 2022

- Shopping, G. Gran Jonquera Outlet & Shopping - Home.
Disponible a: <https://www.granjonquera.com/es/>
Últim accés: Maig 2022
- Site Officiel de la ville Le Perthus | Mairie Le Perthus.
Disponible a: <https://mairie-le-perthus.com>
Últim accés: Juliol 2022
- Supermercat Tramuntana
Disponible a: <https://latramuntana.store/es/>
Últim accés: Juliol 2022
- Tabaco en la UE: aún no muy caro en España, baratísimo en Bulgaria y un lujo en Francia e Irlanda. (2021).
Disponible a: <https://www.20minutos.es/noticia/4871560/0/tabaco-en-la-ue-aun-no-muy-caro-en-espana-baratissimo-en-bulgaria-y-un-lujo-en-francia-e-irlanda/>
Últim accés: Juny 2022
- Zoido, Florencio (1998) Geografía y ordenación del territorio.
Disponible a: <http://www.ub.edu/geocrit/sv-77.htm#zoido>
Últim accés: Abril 2022

8. Annex

QÜESTIONARI.

Enquesta Le Perthus

lala5111996@gmail.com (no compartidos)
[Cambiar de cuenta](#)

Dona, Home, Gènere no Binari / Femme, Home, Genre non binaire

Dona / Femme
 Home
 Gènere no Binari / Genre non binaire

Professió / Profession

Tu respuesta

Quin és el teu municipi de procedència? / Quelle municipalité Quelle est votre municipalité d'origine ?

Per quins motius vens a Le Perthus? Pourquoi est-ce que Le Perthus ?

He vingut a Le Perthus expressament a comprar / Je suis venu à Le Perthus expressément acheter
 Estic de pas / Je suis en passe
 Estic de pas i aprofito per comprar / Je suis au passage et je profite de l'occasion pour acheter
 Treballo aquí / Je travaille ici
 Vinc per altres raons / Je viens pour d'autres raisons

[Enviar](#) [Borrar formulario](#)

ENQUESTA LA JONQUERA

lala5111996@gmail.com (no compartidos)
[Cambiar de cuenta](#)

*Obligatorio

Dona, Home, Gènere no Binari / Femme, Home, genre non binaire

Dona
 Home
 Gènere no Binari

Professió / Profession

Tu respuesta

Quin és el teu municipi de procedència? / Quelle est votre municipalité d'origine ? *

Per quins motius vens a la Jonquera? Pourquoi est-ce que jonquera ? *

He vingut a la Jonquera expressament a comprar / Je suis venu à la Jonquera expressément acheter
 Estic de pas / Je suis en passe
 Estic de pas i aprofito per comprar / Je suis au passage et je profite de l'occasion pour acheter
 Treballo aquí / Je travaille ici
 Vinc per altres raons / Je viens pour d'autres raisons

[Enviar](#) [Borrar formulario](#)

ENTREVISTES

- Primera entrevista a l'alcalde de la Jonquera mitjançant un guió semiestructurat enviat a través de l'email.

1) De manera general, com influeix en el municipi que la frontera amb França estigui tan a prop?

La Jonquera és un municipi de 3.200 habitants, situat al nord de la comarca de l'Alt Empordà. Té 57km² de territori -la majoria forestal i protegit- amb el Paratge Natural d'interès Nacional de l'Albera i els Estanys de la Jonquera, declarats per la seva important biodiversitat. Per altra banda tenim una frontera que comporta tota una sèrie d'oportunitats però també genera una sèrie de problemàtiques. Tenir una frontera ens representa ser un punt estratègic a nivell comercial i de serveis.

En primer lloc per la gran quantitat de camions i vehicles que passen diàriament per la Jonquera. Una mitja de 8.000 camions i 30.000 automòbils diaris passen per la Jonquera o bé per la N-II o bé per l'AP7. 7 milions de visites a l'any. (de les quals el 90% són francesos). Representa poder obrir els 365 dies a l'any amb uns horaris especials. A l'estar al costat d'un altre país som una zona d'influència que engloba a més de 1.512.860 residents.

Tenim més 80.000 m2 de superfície comercial amb un Centre Comercial-Outlet, de més de 18.000 m2 ampliables en l'actualitat. Al municipi també hi ha 17 supermercats de més de 2.000 m2 i prop de 40 locals de restauració que poden donar el servei a més de 4.000 comensals diaris.

La Jonquera és un hàbit de visita per compres d'una gran part de la població francesa que des de fa molts anys es desplaça en cotxe per comprar productes a bon preu.

Uns 15.000 autobusos visiten la Jonquera exclusivament per fer compres.

És un lloc de descans per molts transportistes i conductors abans de travessar la frontera.

El comerç i els serveis són el motor econòmic del poble.

2) Relacions transfrontereres: Hi ha relació amb altres municipis transfronterers? Si és que sí quin tipus de relació hi ha?

Hi ha relació amb altres municipis. Amb el Voló (Le Boulou) tenim un conveni de col·laboració cultural des de fa molts anys. Amb el Portús francès tenim una relació estreta ja que està enganxat amb el nostre barri del Portús. (No sé si estàs al cas que l'acera pertany a la Jonquera i la calçada al Portús francès). Inclús durant molts anys molta mainada de la Jonquera ha anat a col·legi allà a l'escola multilingüe (jo mateixa hi vaig anar).

També a través del Museu Memorial de l'Exili treballem diversos projectes amb pobles de la Catalunya Nord. (Elna, Rivesaltes...) El propi museu, la seva construcció ja va ser un projecte transfronterer.

3) Seguretat: Les fronteres són llocs de pas amb moltes activitats diferents. Algunes d'aquestes activitats són il·lícites, com el tràfic de diferents substàncies, immigració il·legal i la prostitució que sol desenvolupar-se a les zones frontereres, dit això, aquestes activitats poden fer una certa sensació de inseguretat en els habitants de la zona. En el municipi hi ha una percepció d'inseguretat per culpa de les diferents activitats /relacions que es donen a terme a la frontera?

La diferència entre la legislació francesa i la espanyola fa que molts delinqüents vinguin aquí a delinquir. Però a la Jonquera i a la resta del país. El tema de la prostitució per exemple, el 90% dels clients són francesos). Venen aquí ja que en el seu país no hi ha grans prostíbuls.

En un poble qualsevol de 3.000 habitants no hi ha la oferta comercial que tenim a la Jonquera, ni tampoc totes aquestes problemàtiques que comporta ser un lloc de frontera.

La immigració també és un dels fenòmens que afecten a la Jonquera. Al ser un lloc on hi ha oferta de feina provoca que hi hagi un gran nombre de persones immigrants que vinguin aquí a treballar. Això provoca que en algunes aules de l'escola més del 50% dels alumnes siguin nous.

- Segona entrevista amb l'alcalde de la Jonquera, feta amb un qüestionari tancat enviat a través del correu electrònic.

1)El municipi compta amb diversos establiments comercials de grans dimensions. Hi ha previsió de crear-ne més aquest any 2022?

Els clients a qui va dirigida la variada oferta comercial de la Jonquera, en un percentatge molt elevat, son sobretot els ciutadans de la Catalunya Nord, amb residència a poblacions situades en un radi d'uns 100 km aproximadament.

Amb la recuperació econòmica els inversors locals van manifestar a l'alcaldia la seva voluntat de construir nous equipaments i l'ajuntament va fer tot el que va poder per capgirar la situació i trobar solucions perquè aquest capital inversor, que representava més llocs de treball directes i indirectes i, per tant, un benefici important a la població es quedés a la Jonquera.

Com que no hi ha un desenvolupament reglamentari que permetés considerar a la Jonquera com a municipi equiparable a un de més de 5.000 habitants, l'única opció que es va veure possible va ser demanar al Govern de la Generalitat que modifiqui la dita llei d'equipaments comercials establint una excepció o una regulació diferenciada als municipis fronterers, pel que fa a l'ordenació comercial.

2) Una de les repercussions de tenir la frontera a pocs kilòmetres és la gran afluència diària de camions i vehicles, degut això, àrees del municipi s'han habilitat per crear pàrquings, àrees de descans i altres serveis pensats pels transportistes. La població del municipi ho veu com un benefici aquest fet o més aviat un perjudici?

La Jonquera va patir el gener del 1993 una davallada econòmica molt important, amb el tancament de les Agències de Duanes que feien els tràmits documentals i els pagaments dels impostos duaners. Més de 800 persones es van quedar a l'atur.

La Jonquera es va haver de reinventar i aprofitant el pas de l'N-II i l'AP-7 i el gran volum de camions diaris es van començar a construir aquests equipaments destinats als transportistes que juntament amb les gasolineres donaren feina a molts dels aturats.

Malgrat que la població en certs moments es queixi de les molèsties que poden provocar tots aquests camions, també són conscients que bona part de l'economia local depèn d'aquests camions i que aquestes instal·lacions donen feina a molta gent.

4) La prostitució és bastant present en el municipi, sobretot al voltant de la Nacional. Com impacte aquest tipus de mercat en el municipi.

La prostitució és un fenomen que afecta la Jonquera per ser frontera amb un país que té prohibida la prostitució i els francesos venen aquí i, per tant, hi ha molta demanda d'aquests serveis sexuals retribuïts. Com que no hi ha cap legislació que la reguli, a banda del local de pública concurrència on s'exerceix la prostitució, aquesta s'exerceix a la via pública.

Les persones que van buscant aquests serveis no representen cap incentiu per la Jonquera, ja que venen només a això i marxen

5) En general quina percepció té la gent del municipi sobre la frontera?

La gent és conscient que ser un punt fronterer té els seus avantatges i els seus inconvenients. Tenint en compte que l'estat francès té unes lleis molt més severes que les nostres, es produeixen en aquesta zona tota una sèrie de fets delictius dels quals des de l'ajuntament moltes vegades hi hem de fer front. Pensa que en ser un municipi de 3000 habitants no hauríem de tenir policia local i per contra tenim una plantilla de 14 policies. Hi ha oportunitats de trobar feina fàcilment i de generar riquesa, però alhora hem de conviure amb tota una sèrie de problemes que en algun moment poden afectar el benestar dels veïns.

- Entrevista amb dues habitants del municipi de la Jonquera. Entrevista feta mitjançant una videotrucada el dia 17 de febrer de 2022.

(anònim 1/ anònim 2 són els entrevistats) (Laia entrevistadora)

Laia: Moltes gràcies per avenir-se a respondre les següents preguntes sobre el municipi de la Jonquera. Primer m'agradaria saber la seva professió.

Anònim 1: Jo treballo en el sector comercial, faig venda cara el públic.

Anònim 2: Jo faig d'administrativa.

Laia: Quina és la seva opinió general del municipi?

Anònim 2: Doncs, nosaltres portem tota la vida vivint aquí. Podem dir que el poble ha canviat molt amb els anys. Aquí han passat moltes coses diferents, de passar gent refugiada cap a França a veure camioners, prostitució i grans magatzems en una diferència de pocs anys.

Anònim 1: Si, hem vist de tots colors aquí, la Guàrdia civil i les duanes, la crisi econòmica quan les duanes es varen tancar i ara tot això del comerç tan gran que han muntat, doncs les coses han canviat.

Laia: Les coses han canviat per bé o per malament?

Anònim 1: Doncs per certes coses bé i per altres malament. Tenim problemes amb la prostitució, i amb l'ocupació de locals a dintre mateix del municipi. On s'ha vist això? Diuen que com que som un municipi de frontera es el que hi ha, però home, no tenim perquè aguantar aquestes coses.

Anònim 2: El boom aquest del comerç, allà a la carretera, a donat feina a la gent però en el centre del poble han tancat molts comerços. Bueno, d'això ja fa algun temps que passa. Diuen que el comerç de la Nacional no afecte en el comerç del centre del municipi però jo no m'ho crec.

Anònim 1: Això de les grans botigues del centre comercial outlet està bé, dóna feina però el municipi està una mica descuidat. Si ho mires bé aquestes botigues grans estan pensades pels francesos que baixen aquí a comprar més barato, no pas per nosaltres, de vegades hi anem però no pas cada dia.

Anònim 2: Això del comerç va anar bé quan varen tancar les duanes, això va donar feina. També els transportistes donen molta feina a les àrees de serveis, pàrquing, restaurants, bars i altres coses, però, malauradament, també hi ha coses negatives. Com que hi ha molt volum de gent amunt i avall, no tot està net, hi ha brutícia i està descuidat. A més, la prostitució al costat de la carretera ha augmentat últimament. Hi ha molta gent que ve expressament a la recerca d'aquest servei.

Laia: Viviu al costat de la frontera amb França, ho veieu com un límit o simplement una fita administrativa?

Anònim 2: És ben bé un límit imposat, aquí la gent es mou molt. Això és com una sola zona o àrea, com tu ho vulguis dir. No estem pas separats. No veus pas quanta gent travessa la frontera dia a dia? Jo algun cop vaig al Voló que està a uns 20 minuts d'aquí.

Anònim 1: Doncs, per nosaltres la frontera no existeix. Existeix pels polítics, però pels locals doncs no gaire la veritat. Hi ha nens de la Jonquera que estudien a l'escola francesa i catalana d'allà a Le Perthus. Està molt bé perquè ensenyen el català amb el francès. Està bé, hi van contents.

Laia: Abans heu dit que per ser un municipi a la frontera teniu certs problemes com la prostitució, ocupació i altres. Que en penseu, com ho viviu? Creieu que es pot arreglar?

Anònim 1: No tenim per què tenir problemes de prostitució pel simple fet de ser un municipi a la frontera! Aquí els francesos venen en busca d'això i clar, com que aquí les lleis són més permissives, doncs ho tenen. S'intenta regular amb això dels prostíbuls, però crec que no han aconseguit pas, ja que per la carretera en veus, i a l'estiu n'hi ha moltes més. La qüestió no està amb les noies, elles fan la seva feina. El problema està amb totes les coses dolentes que comporta aquest servei.

Anònim 2: A sobre tenim el prostíbul més gran del sud d'Europa. A part moltes zones de descans de camioners i altres zones de viatgers també s'hi veuen pobres noies fent aquesta activitat, a més algun d'aquest lloc de descans no estan gaire nets i algun cop s'hi han produït baralles. El problema de la prostitució ens fa sentir intranquils, és un món complicat que porta drogues, toxicòmans, proxenetes, ocupes i altres problemes més greus. Estem cansats del fet que ens coneguin per aquest servei.

Anònim 1: Ai si, i ha sobre alguns polítics diuen que això passa per ser poble de frontera, però no crec que hàgim d'aguantar això i veure aquestes coses. Que siguem a la frontera no significa que siguem una "ciudad sin ley". La frontera ha donat peu a desenvolupar-nos comercialment, ha donat feina, però també ha comportat coses dolentes i malestar.

Laia: O sigui que en general, per un costat la frontera ha ajudat al desenvolupament comercial, però, evidentment, comporta problemes.

Anònim 1: Si és clar. Ha anat bé per donar feina, però potser es podria haver fet amb més cura o més bé, no ho sé això. Per aquí hi passa molt agent així que n'hem de treure profit, però clar, que sigui de bona forma i sense problemes.

Anònim 2: Si, a més ara estan fent més gran l'outlet, no sé pas quants metres tindrà allò, però serà molt gran. Ja en tenim un, fa falta un altre outlet tan gran? Si el fan és que fa falta, però no ho sé, encara no ho tinc clar la veritat.

Anònim 1: Fa la sensació que com que som un poble de frontera tot és acceptable i hàgim de callar. A veure, en general estem bé, però sí que hi ha coses que poden millorar, com tenir el centre del municipi més cuidat i mirar més pel comerç local de tota la vida.

Anònim 2: Sí, s'ha de millorar el comerç local de sempre, no pas aquests grans magatzems. Sembla que ens hem venut al públic francès i altres turistes i viatgers. I nosaltres què? Està molt bé això de tenir feina, però a vegades l'incivisme no compensa. No ens agrada que el poble es conegui per la prostitució, les imitacions de roba i les drogues que enganxen per aquí. Una cosa que poden fer per millorar la situació és utilitzar tota l'oferta cultural i natural que tenim per atraure a turistes, a part d'anar a comprar, també poden venir en el Museu de l'Exili que tenim o anar a fer una ruta per veure els elements megalítics de la prehistòria.

Anònim 1: Ens hem de diversificar, no pot ser que vingui molta gent a comprar el tabac, l'alcohol i torni a pujar al cotxe cap a casa. Hem de fer que es quedin.

- Entrevista a un activista del col·lectiu "Esborrem la frontera" mitjançant un qüestionari tancat enviat per correu electrònic el dia 21 de juliol de 2022

1) Com es va formar el col·lectiu i per què?

La constitució del col·lectiu és a partir del tancament dels passos fronterers secundaris entre l'Alt Empordà i la Cerdanya i el Vallespir, el Rosselló i l'Alta Cerdanya, el gener de 2021 per ordre del Prefecte dels Pirineus Orientals (Estat francès). El mes de febrer del 2021 es constitueix a partir de la iniciativa d'entitats de Catalunya Nord

2) Qui forma part del col·lectiu?

Bàsicament els seus membres pertanyen a entitats i organitzacions socio- polítiques i culturals i ajuntaments de les dues vessants de l'Albera. Des de partits com Unitat Catalana que ha estat un dels impulsors a entitats com l'Associació Cultural la Fraternal d'Espolla

3) Quin tipus d'accions porta a terme el col·lectiu?

Coordinar-se amb altres iniciatives, com la d'alcaldes de poblacions afectades; campanyes de difusió amb la gestió de xx.ss. (facebook i twitter); convocatòries de concentracions l'any 2021, com la del 14 de març al Pont del Riu Major entre Maçanet de Cabrenys i Costoja (que el mes de maig de 2021 es va reobrir) o la del Coll de Banyuls el 6 de juny. Diverses vegades s'ha participat de l'obertura forçada del Coll de Banyuls. Participació en actes com el d'homenatge a Lluís Companys al coll de la Manrella (també tancat) o en de la presentació de l'Associació "Albères Sans Frontière / Albera Sense Frontera" a Banyuls. Contacte amb diversos càrrecs electes (diputats, senadors i alcaldes) de l'estat francès i espanyol per requerir la solució del problema.

4) Quines repercussions té tancar el pas del Coll de Banyuls amb les roques de grans dimensions?

Entenc que pot provocar dificultats de mobilitats si mai si produeix un incendi a la zona o bé algun altre problema on sigui necessària la mobilitat. Diversos impactes: per l'activitat agrícola impedit que treballadors accedeixin a l'altre costat de la frontera, especialment ara que s'acosta la verema; per l'activitat econòmica, dificultant el comerç entre els dos vessants i per l'activitat turística fent inviable una via d'especial interès. A part, afrontar situacions d'incendis forestals, habituals a l'Albera, i que en les actuals condicions impedeix que els equips d'emergència puguin creuar la frontera per intervenir.

- Entrevista a un habitant de la comuna Francesa de Le Perthus. Entrevista realitzada a Le Perthus

Laia: Moltes gràcies per acceptar a fer l'entrevista. Podries començar explicant com és viure a Le Perthus, al costat d'una frontera estatal.

Entrevistat: Jo he viscut sempre aquí, així que només conec això. Per nosaltres la frontera no existeix perquè quasi cada dia o uns quants cops per setmana anem d'un cantó a l'altre.

Laia: D'un cantó a l'altre et refereixes a travessar la frontera?

Entrevistat: Si, això. Per això que per nosaltres és com si no existís. A casa fem la majoria de compres al cantó català, aquí en el poble no pots comprar quasi res així que anem al supermercat que hi ha en el barri del Portús català, inclús arribem fins a la Jonquera, en el gran Outlet que també hi ha supermercat i una carnisseria molt gran que hi pots comprar de tot i a bon preu.

Jo: És a dir, no feu les compres a Le Perthus?

Entrevistat: Què vols que comprem? Aquí hi ha comerç si, però només tenim uns quants restaurants que estan prou bé però enfocats als turistes, alguna botiga de roba i algunes coses més. El problema és que tot està encarat cap als turistes i viatgers que paren aquí, no pas a la gent del poble. Els comerços del Portús català i la Jonquera també estan encarats cap als viatgers, però almenys hi ha supermercats. Ja et dic, nosaltres travessem el carrer i anem a comprar, en la nostra ment no passem una frontera, només travessem el carrer. No podem competir contra els comerços del barri del Portús català. Encara que a Le Perthus obrissin un supermercat alimentari no hi faríem res. No podem competir amb el supermercat que hi ha al Portús, ni amb el gran outlet ni amb la multitud de supermercats alimentaris, que són molt grans, de la Jonquera. Le Perthus només serveix per aparcar el cotxe i anar a comprar en el cantó català.

Jo: És a dir el comerç que hi ha no es de qualitat i no està enfocat per vosaltres.

Entrevistat: Exacte, no aniré pas a comprar el pa a la botiga de "Pírcings" i tatuatges o les botigues que venen roba o coses de record pels viatgers. Tot el comerç està enfocat als turistes que passen.

Jo: No hi cap fleca en el municipi?

Entrevistat: El que seria una boulangerie tradicional, no. Hi ha un lloc que es diu "Les Délicies d'Anais" però és com una cafeteria.

Jo: Com està la situació laboral? Hi ha feina?

Entrevistat: Bé, o treballes per l'ajuntament o en algun restaurant o botiga. Una mica precari tot.

Jo: I el tema serveis (escola, sanitat, serveis socials) com està?

Entrevistat: Escola de 3 a 11 anys n'hi ha, la multilingüe que està molt bé, despès anem a Ceret en el college que seria el vostre institut, crec. No hi ha biblioteca ni escola de música ni res d'això. Com que és com jo he viscut sempre no ho trobo a faltar.

- L'Entrevista amb l'escola Multilingüe du Perthus va resultar amb l'enviament per part de l'escola, dels links d'informació següents:
  - a) Padlet. Une école multilingue pour des élèves plurilingues à l'Ecole du PERTHUS.
Disponible a: https://padlet.com/ce_cardie1/66EcPERHUSplurilingue